AUG 31 1956

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario

Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,299 PENKTADIENIS, RUGPIŪČIO (AUGUST) 24, 1956, TORONTO, ONTARIO METAI XXV

Dulles Siūlo Tarptautinę Kontroę Bet Nemanąs Versti Egiptą Priimti

LONDON. — Jungtinių Valstijų valstybės sekretorius ponas Dulles pasiūlė planą, kurs reikalauja, kad Suezo kanalas būtų perimtas į tarptautinę kontrolę, tuom pat sykiu užtikrinant Egiptui suverenumą ir tinkamą šėrą pajamų iš kanalo, bet matyti, kad ir jis mažai tiki, jog toks planas bus Egiptui priimtinas.

Pasikalbėjimuose su diplomatais jis išsireiškęs, kad Jungtinės Valstijos nevers Egiptą atiduoti kanalą tarptautinei kontrolei.

Tarybų Sąjungos užsienio reikalų ministras Šepilovas siūlo, kad būtų sušauktą platesnė konferencija tikslu sudaryti sutartį, kuri užtikrintų laisvą laivų judėjimą visoms šalims, paliekant kanalo kontrolę ir priežiūrą Egiptui.

Egiptas, nors ir nedalyvauja konferencijoj, yra pasisakęs už tai, kad jis sutinka priimti kitų šalių patarimus, kaip tvarkyti kanalą, kad jis būtų tinkamas laivų judėjimui be sutrukdymų.

Britanijos atstovybės galva užsienio reikalų sekretorius Lloyd savo kalbose parodė nerimastį ir reikalavo, kad reikalas būtų sutvarkytas kuo greičiau. Jis sakė, kad Šepilovo planas labai užtęstų reikalo išsprendimą.

Iš šalies žiūrint atrodo, kad reikalas vistiek nebus greitai išspręstas. Egiptas nelinkęs išsižadėti savo plano, o prievartos vartojimas neturi pritarimo net pačioj Britanijoj. Darbiečiai, kurie pradžioje ėjo su Edeno valdžia, atsimeta ir pradeda smerkti koncentravimą militarinių jėgų prieš Egiptą.

Tuom tarpu arabų šalyse didžiausias susijaudinimas ir pasiryžimas gintis, jeigu Britanija ir Francija bandytų paimti kanalą per jėgą. Darbininkai ruošia protesto demonstracijas, vyriausybės mobilizuoja apsigynimo jėgas, išsilaisvinimo armijas. Egiptas treniruoja kelis tūkstančius moterų kaip pagelbinę jėgą.

Arabiškas pasaulis ryžtasi ginti savo teises. Išrodo, kad Britanijai ir Francijai teks šiek tiek suminkštėti.

New Delhi gyventojai demonstravo gatvėmis nešdami plakatus su obalsiu: "Hands off Egipt" (Šalin rankas nuo Egipto). Indijos socialistai siūlo organizuoti azijiečių brigadą gynimui Egipto.

Perspėja Prieš Šovinizmo Žymes

VARŠUVA. — Lenkijos Darbininkų Partijos Centro Komitetas išleido įspėjimą prieš šovinizmą. Įspėjama, kad Lenkijoj, kaip liaudies demokratijos šaly, neturi būti diskriminacijos mažumų ar rasinių grupių.

Lenkijoj, sako įspėjimas, visi piliečiai lygūs.

Tas rodo, kad dar vis pasireiškia senojo režimo likučiai. Ypač esą dar nusistatymo prieš žydus, prieš tautines mažumas, kurios nori išlaikyti savo kalbą, kultūrą.

Per šimtmečius įsigyvenę jausmai ir papročiai nesiduoda taip lengvai pašalinami.

VICTORIA. — Social Credit valdžia staigiai paskelbė provincialius rinkimus. Jie įvyks rugsėjo 19.

Provincialiai rinkimai nepripuola iki 1958 metų. Nežinia, kodėl premjeras Bennett taip skubinasi.

Nepralaimėjo Nei Vieno Žaidimo

TORONTO. — Pereitą šeštadienį čia Maskvos lokomotivai žaidė su visos Kanados rinktiniais futbolininkais, bet išėjo pergalėtojais 2 punktais prieš 1. Tokiu būdu, jie nepralaimėjo Kanadoj nei vieno žaidimo.

Montreale jie laimėjo 9-0, Winnipege — 10-0, Vancouveryje — 5-1, Calgaryje — 6-2.

Toronte žaidimas buvo labai sunkus, kadangi prieš žaidimą labai lijo, o ir žaidimo metu lynojo. Vistik susirinko virš 18,000 žiūrovų. Daugiausia buvo Vancouveryje — 20,000.

TORONTO. — Pereitą šeštadienį ir sekmadienį Kanadoje automobilių nelaimėse žuvo 40 asmenų. Iš to skaičiaus Ontarijoj 18.

Nežiūrint didelių pastangų sumažinti automobilių nelaimes, jų skaičius nuolatos didėja.

Civilinės Teisės — Skerspainė Abejiems

SAN FRANCISCO. — Išrodo, kad viceprezidento Nixono problema nėra tokia svarbi republikonų konvencijai, kaip civilinių teisių klausimas. Negalima šio klausimo ignoruoti, bet negalima ir teigiamai pasisakyti. Pietiečiai piestu stoja prieš idėją, kad republikonai tvirčiau pasisakytų už aukščiausio teismo patvarkymus negrų segregacijos klausimu.

Dar opesniu klausimu civilinės teisės buvo demokratų konvencijoj Chicagoje. Šiauriečiai norėjo pasisakyti tvirčiau prieš segregaciją, bet prieš tai sukilo pietiečiai. Priimta tokia deklaracija, kuri taikstosi prie vienų ir kitų, o tikrumoje, tai mažai ką reiškianti.

Abieji, republikonai ir demokratai, gerai žino, kad tvirtesnis pasisakymas už aukščiausio teismo patvarkymų įvykdymą patrauktų daug balsuotojų, bet jie bijo to daryti, kad pietinės valstijos nesukiltų.

Taip tai, kaip demokratai, taip ir republikonai, apeina pačią svarbiausią jų šalies problemą. Negrai ir toliau paliekami žemesnėj padėtyj, nors Jungtinės Valstijos visuose tarptautiniuose susiėjimuose persistato žmonių teisių gynėjos. Dešimt milijonų negrų Jungtinėse Valstijose, taip sakant, namie, neranda tvirtesnio užtarimo "laisvintojų viso pasaulio" tarpe.

Tačiau, ar republikonai ir demokratai nori, ar ne, negrų klausimas negalės būti ilgai ignoruojamas. Pačių negrų kova už lygias teises savo šalyje nuolatos didėja. Nebus galima ilgai nesiskaitytyti su tų žmonių reikalavimais.

Kaip ten bus toliau, tai parodys ateitis, bet tuo tarpu abiejų konvencijos iškėlė viršun dar kartą, kad amerikiečių politikieriai yra veidmainiai. Jų sviedinys laksto po visą pasaulį "gindamas" visų "pavergtųjų" teises, kongresas išleidžia bilijonus dolerių kitų "laisvinimui" o namie jie nenori tvirtai net žodžiu pasisakyti už savo šalies žmonių lygybę. Tai dėmė, kurią nebus galima paslėpti doleriais. Ji matysis visame pasaulyje.

Dolerio Vertė Tik 71 Centas

OTTAWA. — Pragyvenimas Kanadoje, lyginant su 1949 metais, smarkiai pakilo. Jis pralenkė net 1952 metus, kada jis buvo iškilęs aukščiausia. Tada, prasidėjus Korėjos karui, buvo 118.2 procento, o šiemet jis pasiekė 118.5 procento.

1949 metų doleris dabar vertas tiktai 71 cento, kaip raportuoja statistiniai šaltiniai. Na, o kiek jis nupuolė lyginant su pirmkariniais laikais?

Bet vyriausybė vistiek atsisako pakelti senatvės pensijas virš $40.00. Kaip žmogus gali pragyventi mėnesį už tokią sumą?

Tuo tarpu vokiečiams buvo duota orlaivių už $35,000,000. Tiems patiems, su kuriais Kanados žmonės turėjo kariauti per du kartu.

CHICAGO. — Demokratų konvencija nominavo savo kandidatu į prezidentus Adlai Stevensoną, o į viceprezidentus — E. Kefauverį.

Trumanas siūlė New Yorko gubernatorių Harrimaną, bet konvencija nepalaikė jo pasiūlymo.

Duplesistai Keršija Už Pralaimėjimą

ROUYN, Que. — Alcide Courcy, liberalas Kvebeko seimelio narys, kaltina Union National valdžią, būk ji keršijanti LaSare miestelio gyventojams už tai, kad jie balsavo už liberalus.

Visame distrikte buvę atimti likerio leidimai iš viešbučių ir saliūnų, taipgi buvę atleista 75 tarnautojai.

Duplesistai išlaikė distriktą 15 metų, bet per praėjusius rinkimus laimėjo liberalai.

Pasidairius po Kanadą

Įdomus dalykas įvyko parlamente sesijos pabaigoje. Įvykis turėtų atkreipti atydą visų blaivai protaujančių žmonių.

Įeigų ministras McCann pakilo ir apgailestavo, kad pernai lapkričio 1 dieną buvo perduota per Kanados radio drama "We Shall Not Be Moved". Girdi, komunistų yra prilindusių vyriausybės organizacijose ir industrijoj.

Jis tai darė atsakydamas į Social Credit lyderio Solon Low kaltinimą, kad Canadian Broadcasting Corporation skleidžia komunistinę propagandą.

Kalbamas veikalas buvo apie Joe Hill nužudymą Jungtinėse Valstijose. Tai įvyko pirm Pirmojo Pasaulinio karo, kada komunistų Amerikoje ir Kanadoje nebuvo. Joe Hill buvo žymus unijų lyderis ir jis buvo nuteistas ir nužudytas už veikimą darbininkų labui.

Laike diskusijų buvo iškelta viršun, kad CBC per metus duoda apie 70,000 programų. Girdi, iš tiek daug viena pasitaikė nepageidaujama. Matomai, sakė jis, yra įsiskverbusių komunistų ir į CBC personalą.

Kitas Social Credit lyderis, John Blackmore, pareiškė: "Tai Komunistų Broadcasting Corporation". Girdi, CBC nebegali būti vadinama Kanados Broadcasting Corporation.

CCF atstovai atmetė socialkreditorių teigimą, kad CBC yra komunistinė. Priešingai, jie pažymėjo, kad Social Credit nori diktuoti, žmonių mintis kontroliuoti. Jie sakė, kad SC nori, kad tik tokias programas duotų, kurias SC užgiria. Jeigu taip būtų, sakė jie, tai Kanada būtų fašistinė šalis.

Clarie Gillis, CCF atstovas iš Cape Breton, pastebėjo, kad minimas veikalas perstatė darbo žmonių kovas už tai, kuo dabar visi naudojasi. Tai buvo kova už teisę organizuotis.

Atsakydamas į CCF atstovų kalbas, Dr. McCann pareiškė, kad matomai yra komunistų ir parlamente. Suprask, CCF komunistai.

Kanadoje darbo žmonės sudaro milžinišką didžiumą gyventojų. Bet kada CBC iš 70,000 programų pastatė tik vieną 2 valandų dramą, kuri prielanki buvo darbininkams, buvo sukeltas didelis triukšmas. Veikiausiai bus "valymas" CBC personalo.

Štai jums "bešališka" valstybinė įstaiga.

—o—

Užsienio reikalų ministras L. B. Pearson savo atsiliepime Suezo kanalo krizio klausimu prabilo aštriai prieš Egiptą ir tvirtai parėmė Edeną, bet pasirodo, kad jis pasiskubino.

Dabar jau nedvejojančiai matosi, kad Kanados vyriausybė neremia Britanijos planų panaudoti jėgą, jei Egiptas nepasiduos geruoju.

Išrodo, kad ir kitos dominijos tokio nusistatymo.

—o—

Nikelio kasėjai gauna nemažą algų pakėlimą. Dviejų metų sutartis užtikrina algų pakėlimą pirmais metais, pradedant šių metų birželio 1 dieną, nuo 8 ir pusės cento iki 17 ir pusės cento į valandą, ir nuo 9 centų iki 18 ir pusės cento antrais metais.

Be to, jie gaus 15 centų į valandą premiją už darbą sekmadieniais, 10 procentų daugiau pensijos, kurie išeis iš darbo sulaukę 60 metų.

Vienu žodžiu, bendrai paėmus, jie gauna po 35 centus į valandą.

Sutartis apima 16,000 darbininkų Sudburyje ir Port Colborne.

—o—

International Union of United Brewery, Flour, Cereal, Soft Drink and Distillery Workers turėjo konvenciją Toronte ir nutarė pravesti kampaniją organizavim u i dar neorganizuotų darbininkų. Unija taipgi nori įvesti 30 valandų darbo savaitę.

Unija Kanadoje turi 10,000 narių. Bet kur kas daugiau minėtų industrijų darbininkų dar neorganizuoti. Pavyzdžiui, Quaker Oats Co. of Canada Ltd. samdo 18,000, bet dar nėra tenai unijos.

Kanadietis

Betty Jean Ferguson, CBC žvaigždė "The Barris Beat" programoje. Vieni metai ji buvo išrinkta Miss Canada.

Lillian Jarvis, viena iš Kanados Nacionalio Baleto balerinų. Betty Oliphant, viena iš Sadlerio Wells baleto veteranių, kuri treniruoja Kanados Nacionalio Baleto šokikes, naudojanti skirtingą metodą, kurs neišvysto kojų didelių muskulų. Už tai Kanados Nacionalio Baleto šokėjos turinčios labai gražias kojas, kurios net amerikiečius sužavėjusios.

Prasideda "Vaina"

Demokratai savo konvencijoj Čikagoj šaukė, kad republikonai pralaimi šaltą karą su komunistais, verčia farmerius važinėti pernykščiais kadilakais, smaugia mažus biznierius, šlubuoja kartu su negaluojančiu prezidentu, kuris vos besilaikąs ant viceprezidento Nixono kriukių.

Republikonai savo konvencijoj San Franciske šaukia, kad komunistams buvo užduotas mirtinas smūgis, kad farmeriai atsistojo ant savo kojų ir atgauna savo prakilnumą, kurį buvę pavogę socialistuojantieji demokratai, o visa šalis žengianti pirmyn po geriausia vadovybe ir pergyvena didžiausį gerlaikį.

Demokratų konvencijoje buvę visi įniršę vienas prieš kitą, o republikonai vos nesibučiuoją iš meilės.

Nuo dabar, kol rinkimai praeis, Amerikoje bus "baisi vaina". Vieni kitus juodins, kaip išmanydami.

Iš Šalies Žiūrįs

KNYGOS

ĮDOMIOS IR NAUDINGOS PASISKAITYMUI

AMERIKOS PREZIDENTAI. Parašė A. Bimba. Trumpos biografijos visų ligi šiol buvusių Jungtinių Valstijų prezidentų ir jų visuomeninės rolės Amerikos žmonių gyvenime. Knyga 288 puslapių. Kaina $2.00.

SVEIKATOS ŠALTINIS. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudingi patarimai kaip užsilaikyti ir kaip suteikti sau pirmąją pagalbą. Daug patarimų įvairiais sveikatos reikalais. Knyga 350 puslapių. Kaina $2.50.

PASAKOJIMAI IŠ ISTORIJOS. D. M. Šolomsko raštų rinkinys. Įdomūs ir naudingi pasiskaitymai. 318 puslapių, kietais viršeliais. Kaina $2.00.

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 puslp. Kietais viršeliais. Kaina $1.50.

PO AUDROS. Parašė J. Dovydaitis. Nepaprastai įdomus romanas iš pokarinių metų gyvenimo Lietuvoje. 312 puslapių. Kaina $1.50.

POPIEŽIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina $1.50.

GAMTA IR ŽMONĖS. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina $1.00.

VIDURAMŽIŲ ISTORIJA. Redagavo prof. E. A. Kosminskis. 304 puslapiai. Kaina $1.00.

ŽMOGUS IR MAŠINA. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinių apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina $1.00.

AMERIKOS DEMOKRATIJOS STEIGĖJAI. Parašė visa eilė autorių. Sužinok, kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Lincolnas, Tadas Kosčiuško, Pulaski ir kiti žymūs žmonės. 364 puslapiai. Kaina $1.00.

PETRO CVIRKOS APYSAKOS. Aprašoma nuo baudžiavos iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina $1.50.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Naminis karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina $1.50. Parašė Karolis Marksas.

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina $1.00.

KAIP IR SENATVĖJE BŪTI JAUNAM. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimu, ypatingai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 ct.

ŪKANOS. Parašė M. Rasoda-Mizara. Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 342 puslapių. Kaina $1.00.

PAVASARIO GODOS. Eilių rinkinys. Parašė vienas iš buvusių žymiausių Amerikos lietuvių poetų Stasys Jasilionis. Joje telpa apie 300 eilių bei dainų. 256 puslapių. Kaina $1.00.

Argentina ir Ten Gyvenanti Lietuviai. Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Knygoje rasite informacijų ir apie kitas Pietų Amerikos šalis. 190 puslapių. Kaina $1.00.

PRISIKĖLUSI LIETUVA. Parašė A. Bimba, grįžęs iš apsilankymo Tarybų Lietuvoj po karo. Knyga 222 puslapių. Kaina $1.00.

Kelias į Naują Gyvenimą. Parašė A. Bimba. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą. 224 puslapiai. Kaina $1.00.

SAULĖTOJ ISPANIJOJ. Parašė Edvardas Zdanauskas. Jo pergyvenimų atsiminimai iš karo su Franko fašistais, 156 puslapiai. Kaina 50 centų.

Su užsakymu prašome prisiųsti ir mokestį. Persiuntimą mes apmokame.

KLLD Centro Komitetas,
P. O. Sta. C. Box 1007, Toronto 3, Ont.

TARYBŲ LIETUVOJ

Dideli Pasikeitimai Tarybinės Santvarkos Metais

SASNAVA. — Buržuazinės Lietuvos laikais Sasnavos miestelis nieku negalėjo pasigirti. Gyvenimas, kaip ir visur, buvo apmiręs. Čia buvo tik pradinė mokykla su 2 mokytojais, pašto agentūra ir, žinoma, kelios smulkių prekių krautuvėlės bei smuklės. Tai ir viskas. Skurdus ir neįdomus buvo gyvenimas. Apie vidurinę mokyklą, kiną, elektrą, automašinas ir pan. kaimo vietovėje niekas net ir svajoti neišdrįso.

Neatpažįstamai pasikeitė Sasnavos miestelio ir apylinkės gyvenimas tarybinės santvarkos dėka. Čia, kaip ir kitur, įvyko tikra kultūrinė revoliucija. Tarybinė valdžia nesigaili lėšų švietimo ir kultūros reikalams.

Vos tik išvijus hitlerinius okupantus, 1944 m. rudenį buvo įsteigta progimnazija, kuri išsivystė į pilną vidurinę mokyklą. Praėjusiais mokslo metais joje veikė 11 klasių, mokėsi apie 300 mokinių, dirbo 21 mokytojas. Ši vidurinė mokykla šiemet išleido pirmąją abiturientų laidą. Brandos atestatus gavo 22 kolūkiečių ir darbininkų vaikai, kuriems mokslas seniau būtų tik nepasiekiama svajonė. Tai buvo didelis įvykis. Dalis abiturientų stos į aukštąsias mokyklas, o kiti pereis dirbti į gamybą.

Dideli pasikeitimai įvyko ir kitose gyvenimo srityse. Čia dabar veikia biblioteka, kurioje yra daugiau kaip 6,700 egz. įvairių grožinės, politinės ir žemės ūkio literatūros knygų. Ją naudojasi 250 skaitytojų. Biblioteka nuolat papildoma naujais leidiniais. Veikia klubas-skaitykla, reguliariai 2 kartus per mėnesį atvyksta kilnojamasis kinas, kuris demonstruoja tarybinius ir užsieninius filmus. Beveik kiekviena šeima skaito tarybinę spaudą — laikraščius ir žurnalus.

Gyventojams nemokamą medicininę pagalbą teikia ambulatorija, kurioje dirba vidaus ligų ir dantų gydytojai, akušerė, medicinos sesuo, yra vaistinės punktas, o taip pat veterinarijos gydytojas. Ateityje numatoma įsteigti ligoninę.

Apylinkės valstiečiai, susibūrę į kolūkį, kovoja už naujus pasiekimus žemės ūkyje. Kolūkis yra pasistatęs naują veršidę, grūdų džiovyklą, dvi betonuotas duobes silosui. Šiemet statoma nauja mūrinė karvidė, perstatomas didelis kluonas pašarams ir t.t. Kolūkis turi tris automašinas. Ant Šešupės statoma hidroelektrinė, kuri jau šiais metais duos elektros srovę septyniems kolūkiams. Elektra bus naudojama ne tiktai buitiniams reikalams kolūkiečių butuose, bet taipgi plačiai vartojama mechanizuotam pašarų paruošimui gyvulininkystės fermose ir kitiems darbams palengvinti. Svajonės tampa kasdienine tikrove.

Visas šias naujoves ir pasiekimus suteikė Tarybų valdžia, socialistinė santvarka.

K. T.

Tegu Skamba Mūsų Dainos

KAPSUKAS. — Šešupės pakrantėje — kapsuko miešte (buv. Marijampolėje) įvyko pirmasis jaunimo festivalis, dainų šventė ir liaudies meno paroda.

Kumelionių piliakalnyje buvo surengtas jaunimo festivalis. Čia buvo atliekami tradiciniai liaudies šokiai ir žaidimai — "Žilvitis", "Suktinis" ir kt., komiški žaidimai ir pan. Šešupės upe plaukė iliuminiuoti vainikai, liepsnojo šventiniai laužai, linksmai žaidė ir šoko jaunimas. Vis dažniau skriejo į nakties padangę įvairiaspalvės raketos, ilgai nenutilo dainos, skardus juokas...

Kitą dieną stadione įvyko tradicinė Dainų šventė. Tūkstantinis jungtinis mišrus choras atliko iškilmingąją dalį — TSRS ir LTSR himnus, dainą "Partija — mūsų vairininkas". Vėliau pasirodė vaikų ir moterų chorai, kurie atliko visą eilę lietuvių liaudies ir tarybinių dainų: "Ko liūdi, sesele", "Po aukštus kalnus vaikščiojau", "Jaunimo maršą" ir kitas. Pirmoji Dainų šventės dalis buvo baigta populiaria nauja daina "Ant Nemuno kranto": — Prie Nemuno kaime dainas apie laimę dainuoja lietuviai giliai iš širdies... Po to šokėjai, pasipuošę tautiniais drabužiais, pašoko liaudies šokius ir žaidimus — "Sadutę", "Oželį" ir kitus. Dainų šventė buvo baigta įdomiu ir nuotaikingu liaudies žaidimu "Dobilėlis".

Visą savaitę Kraštotyros muziejuje tęsėsi lietuvių liaudies meno paroda. Joje buvo eksponuojami įvairiausi dirbiniai: audiniai — lovatiesės, staltiesės, rankšlousčiai, juostos, tapyba, skulptūra, mezginiai, siuviniai ir kita.

Paroda buvo gausiai lankoma ir turėjo didelį pasisekimą.

K. T.

Čekoslovakijos Valstiečių Dovanos

Iš Pragos atėjo siuntiniai Pasvalio rajono kolūkiečiams. Tai — Čekoslovakijos valstiečių dovanos buvusiems Tarybinės Armijos kariams, dalyvavusiems išlaisvinant respublikos sostinę Pragą iš hitlerinių grobikų.

Pasvalio MTS klube įvyko gausus mechanizatorių, kolūkiečių ir žemės ūkio specialistų susirinkimas, kuriame Čekoslovakijos žemdirbių dovanos buvo įteiktos mūšių dėl Pragos išvadavimo dalyviams — "Saločių" artelės nariams K. Kukučiui ir V. Skinderiui, "Ramužių" kolūkio laukininkui J. Jurgaičiui ir "Pergalės" artelės kolūkiečiui L. Burlinčiui.

Lietuvos Šilkas

Didelę paklausą gyventojų tarpe turi šilkas, kurį gamina "Kauno audinių" fabrikas. Kasmet ši įmonė išleidžia milijonus metrų audinių. Šiemet jų bus išleista beveik aštuoni milijonai metrų.

Per keletą pastarųjų metų įmonė žymiai išaugo. Viename iš Kauno rajonų — Vilijampolėje — pastatytas fabriko filialas. Čia pradėtas gaminti pliušas bei krep-marokenas.

Įmonė aprūpinama nauja techniką, labai našiomis automatinėmis staklėmis.

Kasmetinis audinių išleidimas į penkmečio pabaigą pasieks 19 milijonų metrų.

Jaunimo Laisvalaikis

Kauno miesto darbininkų klubuose vis labiau paplinta nauja jaunimo laisvalaikio organizavimo forma — vadinamieji draugystės vakarai. Juose dalyvauja įvairių įmonių, paprastai kaimyninių, darbininkai. Iš anksto aptariama vakaro programa, numatomos įdomios ir įvairios pramogos — atrakcionai, žaidimai, viktorinos ir t. t. Kruopščiai paruošiama meninės saviveiklos programa.

Draugystės vakarus pastaruoju metu surengė "Kauno audinių" fabrikas drauge su "Pergalės" gamykla, "Sanito" fabrikas ir V. Kapsuko-Mickevičiaus vardo spaustuve, "Aleksoto" gamykla ir mėsos kombinatas, remonto įmonė ir "jėgos" fabrikas ir kt. Tokių vakarų organizavimas padeda stiprinti draugystę jaunųjų gamybininkų tarpe.

Miesto klubuose rengiama nemaža įdomių pramogų. Apie naujosios Rumunijos gyvenimą, apie jos ekonomikos ir kultūros vystymąsi įdomiai papasakojo turistai, pabuvoję šioje šalyje. Įdomiai praėjo bendras miesto jaunųjų gamybininkų ir vidurinių mokyklų aukštesniųjų klasių mokinių vakaras. Kauno muzikiniame dramos teatre rengiami "antradieniai" moksleiviams ir "trečiadieniai" darbininkams.

Organizuojami susitikimai su miesto teatro kolektyvais. Artistai ir režisieriai pasakoja apie savo darbą, savo kūrybinius planus. Sėkmingai veikia muzikinis lektorijus, jaunimo lektorijus ir sportininkams skirtas lektorijus.

Siuntiniai Lietuvių Mokslininkams

Kasdien Lietuvos TSR Mokslų akademija ir Vilniaus universitetas gauna siuntinių ir banderolių iš įvairių pasaulio šalių. Kinijos Liaudies Respublikos mokslininkai atsiuntė naujus savo veikalus iš agrotechnikos, botanikos ir chemijos. Iš Vengrijos gauta knygų mašinų gamybos, fizikos ir matematikos klausimais.

Varšuvos universitetas atsiuntė Adomo Mickevičiaus kūrinius ir eilę tyrimo darbų apie didįjį lenkų poetą. Lietuvos Mokslų akademijoje atidaryta nuolat veikianti paroda "Mūsų draugų užsieniečių mokslo naujovės".

Lietuvos mokslininkai taip pat reguliariai siunčia į užsienį savo mokslinius veikalus.

Kur Eina CCF?

Kaip žinia, neseniai Winnipege įvyko Nacionalė CCF Konvencija, kurioje buvo peržiūrėta CCF Principų Deklaracija. Laikraščiai komentavo, kad CCF padarė didelį posukį į dešinę.

Ką tas pasukimas į dešinę reiškia, labai gerai pavaizduoja žurnalas Saturday Night, neva liberališkas savo pažiūromis, bet gana konservatyvus vidaus ir užsienio reikaluose.

Apie CCF posukį jis editoriale komentuoja:

"Patupinėję apie politinius kryžkelius, prie kurių anksčiau ar vėliau turi ateiti kiekviena socialistinė partija, CCF baimingai patraukė keliu, kuris veda į dešinę ir neišvengiamai prie liberalizmo. Jeigu būtų pasirinkę tą šaką, kuri veda į kairę, destinacija neišvengiamai būtų buvus komunizmas.

"Be abejonės, buvo 'kankinantis persiorientavimas' dėl Kanados socialistų. Jie faktinai išsižada socializmo, išskyrus vardą. Pripažindami, kad privatus užsiėmimas (žinoma, su tam tikra valdžios kontrole) galų gale nėra toks blogas, jie paprastai užgiria teoriją to, kas jau atsitiko praktikoje. Jie įvyniojo šį pripažinimą į priprastą medvilninę mintį, bet nepaslėpė. Tokie absurdai, kaip kad jų siūloma Nacionalė Investmentų Taryba, gali būti praleisti kaip gestai dėl balsų gaudymo. Tokie inteligentiški vyrai, kaip M. J. Coldwell ir Stanley Knowels, tikriausiai turi matyti, jog nieko neišeis iš to sumanymo, kuris paverstų valdžią maklerių raštine.

"Negali būti jokios abejonės, kad jų pasirinkimas kelio buvo išmintingas. Jis nors atideda jų išnykimą kaip politinė partija ir gali net privesti prie atgaivinimo augimo.

"Ypatingai nuo to laiko, kai Mackenzie King pasitraukė nuo scenos, nebuvo liberalų partijos Kanadoje — ypač tokios, kuriai duotų įkvėpimą gilus ir pastovus tikėjimas į liberališką filosofiją. Partija, kuriai vadovauja St. Laurent, yra tokia partija, kuri gaudo visokias idėjas. Abejotina, kad dabartiniame kabinete yra daugiau kaip du ministrai. Paul Martin ir Lester Pearson, kurie tikrai supranta, kas liberalizmas yra.

"Panašiai, kaip kad Social Credit partija laipsniškai užpildo tuštumą, paliktą konservatų pasitraukimo nuo konservatyviškų minčių, CCF galėtų pereiti į liberalizmo apleistas sritis. Social-kreditoriai patogiai užmiršo savo juokingų pinigų teorijas ir laimėjo politiniai. Jei CCF visai išeis iš socialistinės ūkanos, ji taipgi gali tikėtis daugiau pasisekimo".

Taigi, Saturday Night akimis žiūrint, CCF krypsta prie liberalizmo ir mažai ko bereikia, kad taptų liberališka partija.

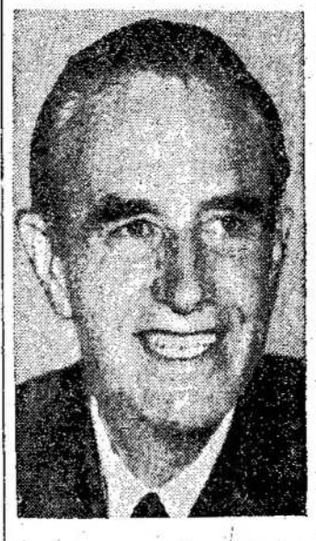

New Yorko valstijos gubernatorius Averell Harriman, kurį Trumanas siūlė į prezidentinius kandidatus, bet jis nesurado užtektinos paramos delegatuose.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $4.00; pusei metų $2.00
Visur kitur metams $4.50; pusei metų $2.25

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

NEPAGAILĖKIM POROS DOLERIŲ KULTŪRINIAMS REIKALAMS

Laisvėj pakartotinai buvo painformuota, kad ji ruošiasi išleisti prenumeratos keliu Seno Vinco eilėraščius. Tai, be abejonės, labai kilnus pasimojimas. Viena, bus suteikta proga susipažinti su jo poezija ir tiems, kurie nedaugelį jo eilėraščių skaitė, o kita — bus pagerbtas ir pats poetas, kurs tiek daug metų aukojo savo energijos dalį pažangios spaudos papuošimui savo kūryba.

Eilėraščiai neturi tiek daug skaitytojų, kaip apysakos, bet jie yra vertingi kūriniai. Tad labai svarbu, kad jie būtų surinkti į vieną vietą. Kiekvienas su mielu noru sumokės porą dolerių, kad įsigijus rinkinėlį ir dar sykį peržiūrėjus juos, o paskui pasidėjus savo knygynėlyje. Nei vienas kultūrą vertinąs negali gailėti poros dolerių tokiam kilniam tikslui.

Kalbant apie Seno Vinco poeziją reikia pastebėti, kad ji mums dar svarbesnė, kadangi ji yra lietuviška, kadangi ji yra laisvos dvasios. Senas Vincas visuomet buvo laisvės kovotojas, pažangus žmogus. Jis savo plunksna akstino lietuvius dirbti ir kovoti už skaistesnį rytojų. Jo eilėraščiuose galima rasti daug įkvėpimo kiekveinam, kuris tik eina su pažanga.

Mes kanadiečiai visuomet vertinom literatūrą. Literatūros Draugija buvo ir tebėra svarbiausia literatūros platintoja. Dabar visos kuopos turi progą pasidarbuoti literatūros labui. Valdybos ir paskiri nariai turėtų pasidarbuoti rinkime prenumeratų dėl Seno Vinco poezijos rinkinėlio, kurį Laisvė ruošia išleisti. O kas negalės susitikti su prenumeratų rinkėjais, tas turėtų pats pasirūpinti. Nesunku susirasti veikėjus. O jei tas neįmanoma, tai pasiųsti KLLD Centro Komitetui ar Liaudies Balsui.

TYLĖJIMAS NEPADEDA

Kanados lietuvius (čia turime mintyje senesniosios emigracijos) ištiko koks tai apsnūdimas ar sustingimas. Tuo metu, kai visur matome diskusijas ir debatus, pas mus didžiausia tyla. Tyla netik tarptautiniais ir politiniais klausimais, bet ir organizaciniais. Išrodytų, kad viskas tvarkoje. Tai labai neigiamas reiškinys.

Tylėjimas nepadeda. Jis veda prie dar didesnio sustingimo. Jis veda prie gerų idėjų ir planų žlugimo.

Mūsų organizacijos yra visų reikalas. Ir tik tuomet jos bus gyvos ir sveikos, kada didžiuma narių rūpinsis jomis, prisidės prie išdirbimo planų dėl jų veiklos. Negalima sakyti, kad pas mus nėra jokių idėjų, jokių minčių ir tarptautiniais bei politiniais klausimais.

Yra daug kas rašyti ir apie darbo reikalus, unijų reikalus. Tyla neša daug žalos visur. Pavyzdžiui, jei darbininkai nieko nediskusuoja apie padėtį dirbtuvėse, unijose, tai ir tenai užsistovi sustingimas, apsnūdimas.

Palikimas visko "viršūnėms", nesirūpinimas iš "apačios" visuomet neša blogas pasekmes, kaip unijose, taip ir organizacijose.

DIDELIS AKSTINAS

Kanados žmonės mažai žinojo, kad Kanadoje yra futbolininkų (soccer žaidėjų). Tik dabar jie pagarsėjo, kada jie pasikvietė Tarybų Sąjungos futbolininkus. Ir jie pasidarys keletą desėtkų tūkstančių dolerių dėl savo sporto reikalų. Svečiai pagelbėjo futbolininkams patraukti savo pusėn visuomenės atydą.

Tokie tarptautiniai susitikimai yra geras dalykas, kaip sportininkams, taip ir sporto mėgėjams. Juk daug įdomiau grumtis su svečiais ir daug įdomiau žiūrėti į tarptautines rungtynes.

Reikia daugiau tokių tarptautinių sportininkų susitikimų. Turėtų būti pakviesti sportininkai ir iš kitų šalių.

KAS NAUJO PASAULYJE

Nežiūrint to, kad kaip Jungtinių Valstijų, taip ir Kanados spauda buvo užversta aprašymais demokratų konvencijos Čikagoje, vistiek galima pasakyti, kad tenai nebuvo nieko naujo.

Konvencija, kaip vienas korespondentas išsitarė, buvo apmirusi, nieko įdomaus joje nebuvo. Viskas, kaip jis sakė, buvo pakartojimas, tradicinės ceremonijos. Trumano pasisakymas už Harrimaną buvęs vienintelis įvykis, kuris šiek tiek pagyvinęs konvenciją.

Na, ir kandidatu į prezidentus buvo nominuotas tas pats A. Stevensonas, kuris ir keturi metai atgal buvo demokratų kandidatas.

Demokratų platformoj taippat nieko naujo. O kita vertus, kam nežinoma, kad tos platformos nevykdomos.

Šią savaitę republikonų konvencija San Franciske. Kaip dabar išrodo, tai ir tenai nebus nieko naujo. Prezidentas Eisenhower jau kaip ir nominuotas. Nebent gydytojai pasakytų, kad jo sveikata neatlaikys. Jei bus kiek trynimosi, tai dėl viceprezidento. Nixonas, kaip atrodo, gali pakenkti republikonų laimėjimui. Mat daug kas vaizduojasi, kad gali taip atsitikti, kad Eisenhoweras gali sušlubuoti sveikatoj, o tuomet prezidentu taptų Nixonas. O jis yra nepopuliarus tarp masių.

Įdomu pastebėti, kad daugelis unijų lyderių dalyvavo demokratų konvencijoj ir "giedojo" demokratų giesmeles. Atsiras tokių lyderių, kurie dalyvaus republikonų konvencijoj ir turavos republikonams. Jeigu unijų lyderiai stovėtų nuošaliai didžiojo biznio partijų, galėtų būti stipra darbietiška partija. Unijos turi 15,000,000 narių. Tada kitaip kalbėtų ir senosios partijos. Dabar joms nėra reikalo paisyti darbininkų, kadangi jų lyderiai eina su jomis.

—o—

Tuo metu, kada Londone prasidėjo 22 valstybių atstovų konferencija Suezo kanalo kontrolės klausimu, Egipte ir kituose arabiškuose kraštuose buvo demonstracijos ir streikai. Arabai vieningai pasisakė prieš bent kokį pasikėsinimą ant Egipto.

Tenka pažymėti, kad ir Anglijoj atmosfera žymiai pasikeitus. Darbo partijos lyderiai apsigalvojo ir viešai atsiskyrė nuo Edeno ir jo konservatų planų jėga priversti Egiptą atiduoti kanalo kontrolę į svetimų rankas. Jie pasisakė prieš grumojimus jėga.

Bažnyčios prakalbėjo taipgi prieš grumojimus jėga.

Edeno jėgos politika nesurado pritarimo ir dominijose.

Egiptas, iš savo pusės, ne tik patikrino, kad laivų judėjimas nebus trukdomas, bet ir sutiko, kad būtų sudaryta tarptautinė priežiūra, kuri patartų Egiptui, kaip užlaikyti kanalą.

Taigi, išrodo, kad kanalo reikalas nėra taip baisus ir karo dėl jo bus išvengta.

—o—

Kipro salos patriotai paskelbė proklamaciją, kurioje pranešama, kad jie sulaiko puolimą ant britų. Jie nori sudaryti palankesnes sąlygas, kuriose galėtų atsinaujinti derybos tarp britų ir kipriečių.

Gubernatorius Harding sušaukė visų patarėjų konferenciją aptarimui proklamacijos.

Gal bus atnaujintos derybos tarp arkivyskupo Makarios ir britų.

Tuo tarpu atsirado nauja britams bėda. Maltos autoritetai kreipėsi į Britaniją, kad pastaroji imtųsi žygių gelbėti Maltą. Girdi, Malta negali išsiversti, reikalinga parama.

Buvo bandyta padaryti Maltą Britanijos dalimi, bet mažokai žmonių balsavo už šį planą. Dabar Malta nežino, koks jos likimas bus.

—o—

Britanijos unijų lyderiai priėmė reikalavimą, kad Britanijos laivų statymo, orlaivių budavojimo ir inžinierijos industrijos būtų nacionalizuotos.

Jie taipgi reikalavo, kad vyriausybė perimtų savo žinion pensijų ir pilnų algų laike ligos planą.

Konferencijoj delegatai atstovavo 3,000,000 minėtų industrijų darbininkų.

—o—

Jack Raymond, New York Times korespondentas, rašo iš Maskvos, kad Tarybų Sąjungoje vystosi judėjimas už atgaivinimą žydų kultūros.

Būsią pradėta leisti laikraščius, knygas, žurnalus žydų kalboje. Bus atidaryti teatrai.

Pasirodo, kad žydų kultūra Stalino laikais buvo užslopinta, nekurie žydų rašytojai ir veikėjai buvo nužudyti, kiti įkalinti.

Rašytojų Sąjunga ateina žydams į pagalbą su finansais ir kitais būdais.

—o—

Čekoslovakija sutinka išleisti 160,000 vokiečių kilmės tautiečių, jeigu jie norį išvykti į Vokietiją. Tai Sudetijos gyventojai, kurie Hitlerio laikais buvo susiagitavę nacizmu.

Ar daug iš jų norės vykti į Vokietiją, pasirodys ateityje.

—o—

Montreale buvo tarptautinė entomologų konferencija, kurioje dalyvavo ir 6 tarybiniai mokslininkai.

Šie mokslininkai studijuoja būdus, kaip kovoti su visokiais kenksmingais vabzdžiais ir kirmelėmis.

Pasirodo, kad visose šalyse yra kenksmingų vabzdžių ir kirmelių, kurie pridaro žmonėms daug nuostolių.

JERUZALĖ. — Jungtinių Tautų stebėtojai susirūpinę ir tyrinėja naują konfliktą Egipto-Izraelio pasieny. Izraeliai būk atakavo egiptėnus Gažos zonoje ir nukovė 9 egiptėnus.

GIMTOJI ŽEMĖ

Petras Vaičiūnas

Vai, mylima Lietuva, žeme gimtoji,
Graži tu iš tolo, graži iš arti!
Jau tu nebe vergė — jau tu nebe toji!
Ir tavo laukai jau naujai suarti!

Daug sielvarto nešėm ir kraujo daug liejom,
Kol vėl suskambėjai tu amžių garbe.
Dabar nusodinsim tau kelią alėjom,
Kad žengtum rytojun tu žygiais garbi.

Mylėjom tave mes prie stulpo gėdingo,
Mylėjom tave mes saldžiausiom dainom —
Ir ta mūsų meilė tau, žeme, nedingo...
Mes niekam tavęs jau neduosim mainom!

Jau niekam mūs žemės kančiom nepavergti!
Tu, Nemune, bangą varyk, kaip varei!
Lietuviai nemoka dejuoti ir verkti!
Jie žino, kad laimi tik narsūs kariai!

Pastabos

Londono konferencija dėl Suezo kanalo neduoda Anglijai to, ko ji norėjo.

Daugelio nuomonėse dideli skirtumai. Taipgi skirtingi ir pasiūlymai.

Egipto atsiųstas konferencijos tėmyti atstovas pareiškė, jog ši konferencija yra niekas kitas, o tik Anglijos priemonė iškilmingam atsitraukimui.

●

Tačiau Anglija kol kas dar nesitraukia. Jos užsienio reikalų sekretorius Lloyd kalba tvirtai. Jis reikalauja greito sprendimo, griežtų veiksmų.

Visa bėda, kad tiems griežtiems veiksmams nėra gerų pritarėjų.

Net ir Dullesas, gavęs pylios Korėjoj, nebenori daugiau kariauti.

●

Tuo tarpu arabų šalyse eina didelis judėjimas. Judėjimas ne vien kaip pagelbėti Egiptui, jeigu jis būtų užpultas, bet taipgi — agitacija už nacionalizavimą aliejaus šaltinių visur.

Aliejaus šaltinių klausimas arabuose yra labai opus dalykas.

●

Aliejaus magnatai, žerdamiesi sau milžiniškus pelnus, kas met išdalina įvairiems arabų karaliukams bei kitiems poneliams, po 300 milijonų dolerių.

Tie visi didūnai, paėmę tuos pinigus prabaliavoja užsieniuose bei išleidžia važinėjimui moderniškiausiais kadilakais.

O arabų šalys, jų žmonės, nieko negauna. Jie skursta, vargsta, vargams nematydami galo.

●

Šitas faktas arabus yra uždegęs didele neapykanta prieš aliejaus ponus. — Britaniją ir kitas šalis.

Nors tie karaliukai, yra ištikimi užsienio imperialistams, bet ir jie jaučiasi nesaugiai, kada masės kyla. Nekurie yra linkę keisti gaires.

Jie Nasserio asmenyje mato didelį ir sugabų vadovą, linksta į jo pusę. Tuo labiau, kad su juo masės.

●

Tai ne propaganda. Tai gyvenimo tikrovė, faktas. Ir tas faktas dalina Vakarų politikierius.

Vieni galvoja, kad ginklu ir papirkimais, kaip Irane prieš Mosadegą, bus laimėta, o kiti mato, kad Nasseris, tai ne Mosadegas. Jis jaunas, energingas, sugabus. Su juo kariuomenė, su juo žmonių masės.

Tie planuoja kaip nors geruoju kylančias mases nuraminti.

●

Bet vienokiu ar kitokiu būdu, vargiai jiems pavyks grąžinti padėtį į senąsias vėžes. Dabar jau aišku, kad masių judėjimas nenurims.

Taigi, Anglija užpuldama ant Egipto laimės ką, ar ne, bet ji tikrai pagelbėjo Nasseriui išjudinti arabų mases.

Z. J.

King Ganam, smuikorių karalius; kas šeštadienį matomas "Country Hoedown" programoj. Jis groja daugiausia vakariečių meliodijas.

Ką Kiti Rašo

Už Lygybę Visiems

Chicagos kunigų Draugas nusiskundžia, kad, girdi, Čekoslokavijoje "uranijaus kasyklose dirba areštuoti kunigai ir vienuoliai".

Man irgi gaila — gaila ne tik kunigų ir vienuolių, bet visų, kurie kenčia sunkiųjų darbų kalėjimuose. O tų kalėjimų pilna ir čia Amerikoje. Tik atsiminkite, kas neseniai atsitiko vienam Georgijos valstijos panašiame pragare, kur kaliniai, nebepakeldami kančių, kūju patys sau kojų kaulus sutriuškino!

Gerai būtų, kad kalėjimai išnyktų. Marksistų filosofija sako, kad kada nors jie išnyks.

Šiuo tarpu, gaila, jų dar randasi ir socialistiniuose kraštuose.

Jeigu taip, jeigu kalėjimų dar vistiek randasi, tai gerai, kur juose viešpatauja absoliutiška lygybė. Kodėl nusidėję ir suareštuoti kunigai bei vienuoliai turėtų būti traktuojami geriau, negu nusidėję ir areštuoti darbininkai, inteligentai arba biznieriai? — **A. Bimba.**

—o—

Socialistų Vadas Grįžo Lenkijon

Detroite einąs lenkų lankraštis "Glos Ludowy" praneša, kad šiomis dienomis Lenkijon išvyko dar viena Amerikos lenkų ekskursija, Sykiu su ta ekskursija išvyko ir Amerikos lenkų socialistų vadas Dr. Romualdas Szumskis, per daugelį metų buvęs redaktorius socialistų laikraščio "Robotnik Polski". Jisai pasiliks Lenkijoj ir Amerikon daugiau nebegrįš.

Matyt, ir jis suprato, kad namieje jis galės būti naudingesnis savo tautai.

"Sandara" praneša, kad Lenkijon grįžo Adomas Sokolowskis, buvęs žymus šulas kokios tai valstybinės tarybos Londone. Sokolowskis prieš antrą pasaulinį karą buvo Naugarduko (Novogrudek) vaivada, atseit gubernatorius.

Ir taip, vienas po kito, lenkų tremtininkų šulai keičia savo poziciją ir taikosi prie naujų aplinkybių. Pirm jų, kaip žinoma, Lenkijon sugrįžo du buvę tremtininkų premjerai.

Mainos rūbai margo svieto. — **Vilnis.**

—o—

Mr. Bigelow Dalykas

John O Bigelow yra žymus juristas ir intelektualas. Jis gyvena Newark, N. J.

Neseniai tos valstijos gubernatorius paskyrė Mr. Bigelow būti Rutgers Universiteto (valstijos lėšomis palaikomo universiteto) tarybos nariu — nariu board of governors.

Bet šį paskyrimą turi užgirti New Jersey valstijos senatas. Dauguma senatorių atsisako tai padaryti!

Kodėl?

Todėl, girdi, kad Mr. Bigelow kadaise gynė vieną asmenį, kuris buvo pašauktas prie kongresinio ne-amerikinio komiteto "liudyti". O tas asmuo, pasiremdamas Jungtinių Valstijų konstitucijos penktuoju pataisymu, ne viską pasakė, ko ne-amerikinis komitetas norėjo!

Tai dar kartą parodoma, kaip yra baudžiami advokatai, kurie drįsta ginti žmones dėl jų įsitikinimų.

Jei advokatas Bigelow būtų gynęs žmogžudį, jei jis būtų gynęs plėšikus — viskas tvarkoje. Bet kadangi jis gynė žmogų, kurį makartistai pasiryžo "sučiupti" dėl jo priklausymo kai kurioms organizacijoms, tai jis nekošer!

Gubernatorius Mevner smarkiai kritikavo savo valstijos senątą dėl tokio makartistiško nusistatymo, bet atrodo, kad Bigelow nebus užgirtas tai vietai, kuriai jį gubernatorius skiria. — **R. Mizara.**

Mossadeghas Vėl Verkia

Liūdniausias Irane žmogus tur būt yra Mohamedas Mossadeghas, buvęs tos šalies premjeras.

Kai jis prieš virš trejus metus ėjo premjero pareigas, Mossadeghas buvo pasiryžęs sunacionalizuoti aliejaus šaltinius ir mašinerijas aliejui apdirbti — mašinerijas bei fabrikus, kuriuos išstatė britai.

Pagaliau, matydamas, kad jo politikai priešinasi karalius (šachas), Mossadeghas ryžosi ir karalių pravyti iš sosto.

Bet Mossadeghas viską darė nedrąsiai, kaž kaip bailiškai, bijodamas. Svarbiausias dalykas, kurį jis turėjo atlikti, buvo apvalymas armijos nuo karaliui pataikūniškų karininkų.

Deja, Mossadeghas to nepadarė. Jis dažnai verkė, jis dažnai įsakymus davinėjo gulėdamas lovoje. Jis nudavė visuomet sergantį. Jis neklausė liaudies balso, kad reikia savo įsakymus paremti tvirtesne jėga, kurią jis tuomet turėjo.

Dėl jo didelio apsileidimo, bailumo, stokos griežtumo, Irano kariuomenės karininkai, kurie karaliui ištikimi, sukilo ir Mossadegho valdžią nuvertė.

Tūkstančiai žmonių buvo areštuota. Mossadeghas irgi buvo suimtas ir teistas.

Buvusį premjerą nuteisė trejiems metams kalėti. Jis buvo įdėtas į vienutę ir ten išbuvo per trejus metus. Sakoma, jis dažnai kalėjime verkdavęs.

Pagaliau Mossadeghas tapo iš kalėjimo išleistas, nes savo bausmę jau atliko.

Ką jis dabar daro?

Jis ir vėl verkia. Dabar jis skundžiasi, kad bijąs būti savo namuose, nes kažin kas kėsinasi ant jo gyvybės.

Valdžią, sakoma, pastatė specialę sargybą Mossadeghui saugoti nuo pasikėsintojų.

Visas šis dalykas nebūtų baisus, jei jis būtų palietęs tik vieną Mossadeghą. Bet jis, deja, **palietė tūkstančius geriausių iraniečių tautos sūnų ir dukrų.** Tūkstančius valdžia nužudė arba pūdo kalėjimuose.

Ir visa tai vyriausiai pareina iš to, kad jis nenumatė to pavojaus, kurį jam ruošė anglai ir kitų šalių imperialistai su pasamdytais savo agentais iš pačių iraniečių tarpo.

Dėl Mossadegho kaltės daugiausia nukentėjo Irano liaudis, juo pasitikėjusi. — **Laisvė.**

Adlai Stevenson, kurį demokratų konvencija Chicagoj nominavo į prezidentus. Buvęs prezidentas H. S. Trumanas kurstė delegatus neremti Stevensono, bet jis nepajėgė sumušti Stevensono.

ŠYPSENOS

Dvi Perdaug

Vienas žymus biznierius, grįžęs į savo vagoną naktiniam poilsiui, atradė dvi merginas jo kompartmente. Pasirodė, kad merginos įsėdo ne į savo traukinį. Kur joms dabar dėtis? Prašosi neišvaryti jų.

Biznierius pradėjo aiškinti, kad jis vedęs, gerbiamas žmogus ir jis nenorįs, kad būtų įveltas į skandalą.

"Viena iš jūsų turėsite išeiti", baigė jis savo kalbą.

—o—

Neuždrausta

Atsidūrė pas teisėją nuomininkas už įspyrimą savininkui ir nuvertimą jo žemyn laiptais.

"Reiškia, nuspyrei savo savininką laiptais?" klausia teisėjas. "Ar tu pagalvojai, kad tas gali būti nelegalu?"

"Aš galiu atnešti sutartį," pradėjo aiškintis nuomininkas. "Jie viską uždraudė mums daryti, bet užmiršo įrašyti tai, ką aš kantrybės netekęs padariau".

—o—

Gera Idėja

"Na, jaunas žmogau, juk po dvylikos. Ar jūs manote, kad galėsite būti su mano dukteria visą naktį?"

"Labai ačiū!" pašoko jaunas vyrukas, "bet pirma aš turiu patelefonuoti savo motinai".

Stiprėjanti Draugystė

Neseniai Vilniuje viešėjo Lenkijos mokslininkas profesorius S. Veliunskis. Atsilankęs "Tiesos" redakcijoje, svečias iš Lenkijos, papasakojo savo viešėjimo Vilniuje įspūdžius ir apie lietuvių gyvenimą liaudies Lenkijoje. Spausdiname Varšuvos universiteto profesoriaus S. Veliunskio straipsnį.

—o—

Vilnius Svečio iš Lenkijos Akimis Žvelgiant

Tekdavo man lankytis Vilniuje prieš karą. Atmenu, kad miesto būdingas bruožas buvo ramybė ir tyla. Prieškarinis Vilnius buvo miestas didingų architektūros paminklų, o, be to, ramus periferijos miestas.

Kai prieš keletą dienų pažvelgiau į miestą iš žalio puikaus Gedimino kalno, man krito į akis visiškai nauji elementai miesto vaizde. O visų pirma — keliamųjų kranų miškas. To Vilniuje seniau nebuvo. Vis naujos pramonės įmonės, gyvenamieji namai, mokyklos — auga kaip grybai po lietaus. Seniau čia buvo nedideli, daugiausia maisto pramonės fabrikėliai — kokia alaus darykla, likerių fabrikas, lentpiūvė, odų raugykla.

Nuo Gedimino kalno man rodo pramonės įmones ir aiškina:

— Štai ten didžiulė elektros skaitiklių gamykla, o ten "Elfa", kurioje gaminami transformatoriai, elektriniai patefonai, magnetofonai. Gamykla nuolat plečiama. O ten, miškingame Panerių rajone, iškilo, eilė pramonės įmonių. Gamykla Nr. 1, išleidžianti statybos įrengimus, o taip pat didžiulius 3 tonų kranus. Toliau į dešinę matyti gelžbetoninės konstrukcijos. Tai dar statomos įmonės: grąžtų gamykla, didžiulė betono gamykla, naujas mėsos kombinatas. Čia vėl didžiausia respublikoje "Pergalės" saldainių gamykla, ten pieninė, o prie Neries — Eidukevičiaus vardo odos-avalynės kombinatas.

Vaikščiodamas senomis Vilniaus gatvėmis, kas žingsnis matydavau lenteles ant pastatų: architektūros paminklas, saugomas valstybės. Puikus, savotiškai vienintelis barokinės architektūros paminklų ansamblis rūpestingai restauruojamas. Apžiūrėjau restauruotą Kotrynos bažnyčią; vykdomi konservavimo darbai katedroje, Petro ir Povilo bažnyčioje Antkalnyje ir kt.

Iš mano profesijos srities sudomino mane makyklų darbas ir švietimo vystymas. Smarkiai išsivystė senovinis Universitetas. Įsteigtos naujos aukštojo mokslo įstaigos: Pedagoginis institutas, Konservatorija, Dailės institutas. Veikia daugybė technikumų. Be to, yra daug vidurinių mokyklų, kuriose mokosi keliasdešimt kartų daugiau jaunimo, negu prieš karą, ir šimtai pradinių mokyklų.

Ypač mane domino kalbų dėstymas Kapsuko vardo universitete. Čia patyriau būdingą tarybiniams žmonėms svetingumą. Buvau nuoširdžiai priimtas, man buvo leista susipažinti su mokymo organizavimu ir programomis. Mane taip pat klausinėjo apie darbo metodus ir mokymo organizavimą Varšuvos universitete. Toks keitimasis patyrimu padės mums geriau mokyti jaunimą. Juo labiau, kad aš pasistengsiu pasidalyti savais įspūdžiais svetimų kalbų dėstytojų konferencijoje, kurią organizuoja Aukštųjų mokyklų ministerija Lenkijoje. Ypač man padėjo universiteto svetimų kalbų katedros vedėjas Alfonsas Laučka, supažindindamas mane su paskaitų tvarkraščiu, valandų skaičiumi ir su kitais organizaciniais reikalais, ką aš pasistengsiu panaudoti Varšuvos universitete.

Didelį įspūdį man padarė Kapsuko vardo universiteto biblioteka. Gausybė knygų, kurias ten mačiau ir nauji lendiniai keliomis kalbomis akivaizdžiai rodo šios bibliotekos vertę. Kaip lenką, mane džiugina tas faktas, kad kiekviename žingsnyje jauti saugant mūsų tautos praeities atminimą, kurios istorija yra susijusi su Vilniumi. Buvau garsioje Konrado celėje, Bazilionų vienuolyne, Adomo Mickevičiaus atminimui skirtoje parodoje, skaičiau paminklinę lentą namo sienoje ir lankiausi bute Pilies skersgatvyje Nr. 11, kur Adomas Mickevičius rašė "Gražiną".

Sužinojau, kad Tarybų Lietuvos mokslininkai ir visuomenėne tik gerbia mūsų didžiausio poeto atminimą, bet ir toliau ieško jį liečiančių dokumentų. Pavyzdžiui, Kaune rasta daug naujų duomenų apie A. Mickevičiaus buvimą Kaune. Vaikščiojau Kosciuškos, Kraševskio, Adomo Mickevičiaus gatvėmis, apžiūrėjau Jono bažnyčią, kurioje vargoninkavo Stanislovas Moniuška, vaikštinėjau universiteto arkadomis, to universiteto, kuriame profesoriais buvo Lelevelis ir J. Sniadeckis. Lietuvos liaudis gerbia ir vertina didžiuosius lenkų tautos sūnus. Jie čia padėjo pamatą mūsų tautų draugystei.

Būdamas Vilniuje, aš akivaizdžiai įsitikinau, kad čia vadovaujamasi nacionaline leninine politika. Lenkų pradinės ir vidurinės mokyklos, kurias buvau aplankęs, laikraščiai ir knygos lenkų kalba, kurias mačiau kioskuose ir knygynuose, — visa tai rodo rūpinimąsi ir globą, tarybinės valdžios teikiamų lenkų tautinei mažumai Lietuvoje.

Puikus yra Lietuvos TSR ir jos sostinės Vilniaus vystymasis. Atkreipiau dėmesį į vieną dalyką: labai dažnai sutikdavau žodį "Pergalė". Šiuo vardu pavadinta daugybė įmonių Lietuvoje, kolūkiai, kinai. Šis žodis man skamba kaip naujo gyvenimo simbolis. Simbolis politinės, ekonominės ir kultūrinės pergalės, kurią pasiekė lietuvių tauta didžioje tarybinių tautų šeimoje.

Lietuviai Liaudies Lenkijoje

Skurdi Balstogės — Bialostoko žemė. Smėlis, molis, stingą gamtos turtų, pramonės. Skurdi ši žemė, bet puiki. Seniau buvusių miškų likučiai, gražios kalvos, ledynų laikotarpio kilmės ežerai. Ypač žavingos yra Suvalkų Augustavo apylinkės, kurios kadaise Lenkijoje buvo vadinamos ežerų kraštu. Įdomi tai žemė.

Dabar ši žemė, kaip ir visa Lenkija, gyvena didžių politinių, ūkinių ir kultūrinių pasikeitimų laikotarpį. Suvalkijoje netoli Lietuvos TSR sienos gyvena tam tikra dalis lietuvių — Lenkijos piliečių. Jų gyvenime taip pat yra didžiulių pasikeitimų. Jie taip pat, kaip ir visa Lenkijos visuomenė, stato socializmo pagrindus mūsų šalyje.

Tur būt, jums įdomu, kaip gyvena lietuviai Lenkijoje? Norėdami patenkinti savo smalsumą, leiskitės drauge su manim į trumpą kelionę, į Punską — miestelį Seinų apskrityje. Juo labiau, kad dabar yra ypatinga proga: vietovėje, kur gyvena, tur būt, daugiausia lietuvių, neseniai atiduoti naudotis nauji kaimo kultūros namai.

Punskas — nelabai didelis miestelis, pasislėpęs klevų, šermukšnių, topolių ir liepų paunksmėje. Prie pat miesto — ežerai ir tankūs miškai.

Nelabai linksma buvo lietuvių dalia buržuazijos laikų Lenkijoje bei hitlerinės okupacijos metu. Kalbuosi su Juozu Maksimavičium, agronomu. Jam nekartą teko kalėti vien už tai, kad jis kovojo dėl gimtosios kalbos teisių.

— Mums buvo labai koktu, kad fašistinė valdžia stengėsi nuslopinti mūsų tautinius lūkesčius — prisimena J. Maksimavičius. — Gerai žinome, kad smetoninė valdžia panašiai elgdavosi su lenkų mažuma Lietuvoje. Ir kam reikėjo tų savitarpio persekiojimų bei vaidų tarp dviejų kaimyninių tautų? — piktinasi mano bendrakalbis.

Aišku, kad tuo pasinaudodavo abiejų šalių dvarininkai ir kapitalistai, kad tokia politika buvo naudinga hitlerinei Vokietijai. Drauge su lenkų revoliucionieriais kovojo ir Lietuvos darbininkai dėl geresnio rytojaus, dėl kapitalistų ir dvarininkų valdžios nuvertimo. Okupacijos metu hitlerininkai persekiodavo tiek lietuvių, tiek lenkų liaudį.

Šiandien, ypač po TSKP 20-to suvažiavimo, kada politinis gyvenimas Lenkijoje įgavo dar daugiau demokratinių savybių, lietuvių kultūros bei švietimo vystymasis žengia pirmyn septynmyliais žingsniais.

O kaip atrodo reikalai Punske dabar? Užeikime pradžiai į ką tik atidarytus kultūros namus, pastatytus valstybinės valdžios iniciatyva. Kultūros namai gauna nuolatines dotacijas savo veiklai. Jų uždavinys — kelti Punsko ir jo apylinkių gyventojų kultūrinį lygį.

Štai puiki žiūrovų salė apie 300 vietų. Scenoje pasirodo lietuvių meniniai kolektyvai. Jų tarpe verta paminėti chorą iš Oškinių kaimo, choro ir dramos kolektyvą iš Kseigėnų, o taip pat dramos kolektyvą iš Šineikinės kaimo. Šalia salės yra raštinė, keramikos, raižybos ir liaudies audinių dirbtuvės ir biblioteka. Joje — 3,371 knyga.

Lietuvių valstiečių vaikai iš Punsko apylinkių mokosi gimtąja kalba. Čia yra 4 pradinės mokyklos dėstomąja lietuvių kalba, 15 mokyklų, kur lietuvių kalba yra privalomas dalykas, o taip pat 9 lietuvių vaikų darželiai.

Punsko lietuvių mokyklos vedėju dirba Stanislovas Lyskauskas. Jis papasakojo, kad jau pribrendo reikalas atidaryti ten vidurinę mokyklą. Artimiausiais mokslo metais bus atidarytos aštuntoji ir devintoji klasės, ir jau netoli tas laikas, kai lietuvių jaunimas laikys brandos egzaminus gimtąja kalba.

Seinų apskrityje yra 8 gamybiniai kooperatyvai. Šešiuose jų didelį narių procentą sudaro lietuviai. Daugeliu atvejų liaudies Lenkijoje Punsko ir jo apylinkių lietuvių gyvenimas pagerėjo.

Štai, paimkime, pavyzdžiui, sveikatos apsaugos klausimą. Ar buvo galima pagalvoti prieškarinėmis sąlygomis, kad tokiame atsilikusiame kaime, kaip Punskas, būtų nuolat buvęs gydytojas? Dabar jame yra sveikatos centras ir gimdymo namai. Daugelis lietuvių iš šių apylinkių dirba valstybinėse įstaigose, daugelis baigė studijas. Pavyzdžiui, Punsko liaudies tarybos prezidiumo pirmininko pavaduotojas yra lietuvis drg. Marcinkevičius, o dabartinis kultūros namų vedėjas — drg. Skripkus neseniai buvo prekybos skyriaus vedėju tame pačiame prezidiume.

Iš visuomeninių aktyvistų lietuvių verta paminėti tokius, kaip mokytoja Petronėlė Durtaitė, Juozas Jakimavičius, Antanas Judickis — bendruomenės liaudies tarybos pirmininkas, Jonas Staškeliukas — Suvalkų gimnazijos mokytojas.

Punsko žmonės pasiilgę lietuviškų knygų, kurių čia labai maža; knygos sunkiai šias vietas pasiekia. O juk Tarybų Lietuvoje išleidžiami šimtai tomų. Stinga ir medžiagos dramos bei choro kolektyvams.

Man atrodo, kad neturi pasikartoti tokia padėtis, kai vieno dramos kolektyvo nariai, norėdami suvaidinti rašytojo J. Baltušio pjesę "Gieda gaideliai", turėjo išsiversti ją iš lenkų kalbos.

Taip pat retai aplanko Punską Tarybų Lietuvos piliečiai. Jeigu žinotumėt, kaip nuoširdžiai ir svetingai Seinų apskrities lietuviai sutiko ir sveikino šių metų pavasarį atvykusius iš Vilniaus Teofilį Tilvytį ir Kostą Korsaką!

Išvažiavau iš Punsko pavakary. Iš kaimo toli skambėjo darni merginų liaudies daina "Pasisėjau žalią rūtą". Prisiminiau tada šias mielas, puikias kaip rūtos šakelė merginas...

Šiandien lenkų ir lietuvių tautų niekas neskiria, bet viskas jungia. Nuolat stiprėja draugystė tarp Lenkijos ir Tarybų Sąjungos tautų.

(Tiesa)

Nesijuokit

Vienas Jungtinių Valstijų senatorius valstybės sekretorių poną Dullesą pavadino nekontroliuojamu sviediniu.

Laimė, kad jo "fiuzas" šlapias ir nesprogsta kai atsimuša kur nors.

—o—

J. Kardelis krokodiliaus ašaromis verkia, kad Egiptas skriaudžia kitas šalis.

Siųskit užuojautas Londono, Paryžiaus ir Vašingtono vargšams.

—o—

Demokratai ir republikonai moka garsiai šaukti apie viso pasaulio "išlaisvinimą", bet apie savo krašto negrų išlaisvinimą bijo ir kalbėti.

Tikrai kunigiškai: "Darykit tai, ką aš sakau, o ne ką aš darau".

—o—

Negirdėjau suskilusio varpo skambant, bet jeigu suskilęs varpas taip skamba, kaip Gailevičiaus vyrų choro Varpo nekurie "cimbalai", tai dalykas su suskilusiu varpu nekoks.

Nieko negelbsti nei toks pagyra, kaip ponas Read.

Dr. Šaipokas

Albertos
Isp

Tarybų Sąjung
Albertos CCF ly
liam Irvine, Haro
Floyd Johnson, E
ner ir Otto Wobic
leisdami Tarybų S
darė sekantį par

—o—

Mes atvykom
Sąjungą kaip dr
sitikome su dr
Mas jaučiame,
kurios, vesdamo
kalus su Rusija, e
giškai, taipgi b
draugiškai.

Mes nenorime
viskas Tarybų S
rai. Jei mes tai
žmonės čionai p
ginčytų. Yra to
kurie turi būti a
tai žino. Jie netu
atlikti tai iki šio
ke einančio pen
padaryta didelė
rikultūroj ir nam
Kuomet būtinieji
sutvarkyti, tuom
eiti prie prabang
rybų Sąjungai la
kia, tai užtikri
Su tuo ir jos re
žmonių pajėga,
tančia jos indust
padaryti stebėti

Mes atvykom
tokiu žinojimu ji
praeityje ir daba

Režimas, kuris
revoliucijos, bu
čiamas ir revoliu
vyko, buvo neiš

Mes taipgi tu
tyje Antrąjį Pas
viršžmoniškas j
gas, epiškas ir
jūsų kovas prieš
karo mašinos jė

Bet buvo neim
aprėpti visas ka
aukas gyvybėmi
monėmis ir mies
jūs taip stropiai
per pirmus du
planus.

"Jei jūs galit
tydami, kaip ti
rią jūs kalbėjot
piama naivių ž
sudarius spąstus

"Jeigu jūs g
matydami, kaip
riems jūs atid
sugriauti, ir aps
darbo atbudavo
devėtais įrankia

Pagal Kipling
bet kokio žmog
mui viršuj citu
sunkumai, kur
Sąjunga pergyv
rojo Pasaulinio
kaip tik tokie.

Kuomet karš
sibaigė, šaltas

Jūs buvot p
kad mes manėm
— pašvęsti v
stangas dėl pris
sigynimui. Ju

Albertos CCF Lyderių Įspūdžiai T. Sąjungoj

Tarybų Sąjungoje lankėsi Albertos CCF lyderiai, William Irvine, Harold Bronson, Floyd Johnson, Byron Tanner ir Otto Wobick, kurie apleisdami Tarybų Sąjungą padarė sekantį pareiškimą:

—o—

Mes atvykome į Tarybų Sąjungą kaip draugai ir susitikome su draugiškumu. Mas jaučiame, kad tautos, kurios, vesdamos savo reikalus su Rusiją, elgiasi draugiškai, taipgi bus priimtos draugiškai.

Mes nenorime sakyti, kad viskas Tarybų Sąjungoj gerai. Jei mes taip sakytume, žmonės čionai pirmi tai užginčytų. Yra tokių dalykų, kurie turi būti atlikti ir jie tai žino. Jie neturėjo progos atlikti tai iki šio laiko. Laike einančio penkmečio bus padaryta didelė pažanga agrikultūroj ir namų statyboj. Kuomet būtinieji dalykai bus sutvarkyti, tuomet jie galės eiti prie prabangos. Ko Tarybų Sąjungai labiausiai reikia, tai užtikrintos taikos. Su tuo ir jos resursais, jos žmonių pajėga, ir besivystančia jos industrija, ji gali padaryti stebėtiną pažangą.

Mes atvykome su šiokiu tokiu žinojimu jūsų istorijos, praeityje ir dabar.

Režimas, kuris buvo pirm revoliucijos, buvo nepakenčiamas ir revoliucija, kuri įvyko, buvo neišvengiama.

Mes taipgi turėjome mintyje Antrąjį Pasaulinį karą, viršžmoniškas jūsų pastangas, epiškas ir pergalingas jūsų kovas prieš visas nacių karo mašinos jėgas.

Bet buvo neįmanoma mum aprėpti visas kančias, visas aukas gyvybėmis, namais, įmonėmis ir miestais, kuriuos jūs taip stropiai išbudavojot per pirmus du penkmečius planus.

"Jei jūs galite iškęsti matydami, kaip tiesa, apie kurią jūs kalbėjote, yra iškreipiama naivių žmonių, kad sudarius spąstus kvailiams,

"Jeigu jūs galite pakęsti, matydami, kaip dalykai, kuriems jūs atidavėt gyvybę, sugriauti, ir apsisukę imatės darbo atbudavoti juos su nudevėtais įrankiais..."

Pagal Kiplingą, reikia ne bet kokio žmogaus išpildymui viršuj cituotų linijų. O sunkumai, kuriuos Tarybų Sąjunga pergyveno po Antrojo Pasaulinio karo, yra kaip tik tokie.

Kuomet karštas karas pasibaigė, šaltas prasidėjo.

Jūs buvot priversti, kaip kad mes mahėm mes buvome — pašvęsti vyriausias pastangas dėl prisirengimo apsigynimui. Jums tas buvo baisiai žalinga, nes jums reikėjo taikos, kad visos pastangos galėtų būti nukreiptos budavojimui socialistinės draugijos ir pakėlimui žmonių gyvenimo standarto.

Ir vis dėl to, nežiūrint visų beveik nenugalimų sunkumų, mes randame, kad tarybinės respublikos toli pažengė moksle, technikoj, industriniame vystymesi, mene ir kultūroj, kurie priduoda gyvenimui reikšmę ir grožį.

Šioj plačioj šalyj nėra alkanų žmonių. Nėra sergančių, kuriems nebūtų prieinama geriausia atyda, kurią gali suteikti moderniškas medicinos mokslas; nėra apleistų vaikų; nėra nei vieno inteligentiško jaunuolio be progos į mokslą. Nėra nedarbo ir konflikto darp darbininkų ir jūsų industrinės programos.

Jūs turite didelius gamtinius resursus. Nėra reikalo eiti nežmonišku imperializmo keliu, kuriuo ėjo didžiosios tautos pirm jūsų.

O jūsų jaunuose žmonėse, kurių protui vystytis jūs suteikėt gerą progą, jūs turit visų didžiausius resursus.

Jūs pabudavojot, ir dar budavojat, dideles jėgaines ir industrijas. Jūsų lyderiai, jūsų darbininkai, jūsų planuotojai, protauja ir daro didelius dalykus. Jūs suradot ir panaudojot atominės jėgos paslaptis, kurias kiti bandė užslėpti nuo jūsų, kadangi mokslo kelias, kuris veda prie gamtos paslapčių, yra prieinamas visų tautų studentams.

Mes, Kanados Socialdemokratų Partijos atstovai, sveikiname sekretoriaus Chruščiovo pareiškimą, padarytą pranešime 20-tam Kongresui. Jis privedė, kad socialistai kitose šalyse gali atsiekti galios budavojimui socialistinės draugijos per balotus ir sutinkamai su kiekvienos šalies tradicijomis ir aplinkybėmis. Tas padės pašalinti dalį neteisingos propagandos, kuri pastatė Tarybų Sąjungą nepalankion švieson nekuriose šalyse.

Tuo tarpu mes, kaip socialistai be galios kapitalistinėj šalyj, ištiesiame jums rankas jūsų pasiūlyme dėl taikaus sugyvenimo. Mes tikime, kad taika yra pirmas punktas mūsų gadynės programoj, kurios reikia siekti ir atsiekti. Mes tikime, kad atominis karas būtų galas moderniškos civilizacijos, jei ne galas visos žmonių rasės, ir kad nei viena tauta negali tikėtis laimėti ką nors tokiame kare, priešingai, visi nukentėtų. Mes tikime, kad ėjimas tokiu keliu būtų viršūnė beprotystės ir neužginčijamas įrodymas, kad žmonija neverta tolimesnio egzistavimo.

Dėl šios priežasties mes dedamės prie Tarybų Sąjungos stojant prieš tolimesnius atominių ginklų bandymus; mes priešingi naudojimui tokių ginklų kaip priemonių sprendžiant tarptautinius skirtumus ir mes tęsime reikalavimus dėl nusiginklavimo, imperializmo panaikinimo ir galo ginklavimosi lenktynėse.

Mes lankėmės jūsų mokyklose ir mums patiko metodai, kuriuos jūs naudojate, ir priemonės jūs suteikiate mokykloms, taipgi ir provizijos, kurios įgalina jaunus žmones užbaigti savo mokslą aukščiausiose institucijose.

Mes matėm jūsų ligonines, poilsio ir pasilinksminimo institucijas dėl darbo žmonių. Jos yra labai puikios.

Mes pastebėjome, kaip jūs rūpinatės savo vaikais Pionierių Kempėse laike mokyklų atostogų. Mums padarė gerą įspūdį pobūdis veiklos, kuria jie užsiima. Negali būti geresnės apsaugos nuo nusikaltimų.

Mūsų grupė nori padėkoti žmonėms ant farmų ir miestuose, kuriuos mes atlankėme, už jų vaišingumą ir nuoširdų draugiškumą. Mes tikime, kad draugystė tarp Kanados ir TSRS augs ir kad abidvi eis pirmyn tokiu keliu, kuris užtikrins gerovę ir laimę abiejų šalių žmonėms.

Štai kaip atrodė Cali miesto vieta po to, kai eksplodavo 7 trokai dinamito. Apskaičiuojama, kad 1,200 asmenų buvo užmušta. 2,000 namų buvo sugriauta. Dinamitas priklausė Colombia valdžiai. Trokai buvo sustoję nakvynei.

Kaip Laisvė Žūsta

Globe and Mail, konservatyviškas dienraštis Toronte, štai kaip atsiliepia į socialkreditorių lyderio Solon Low užpuolimą ant CBC, ir įeigų ministro McCann atsakymą jam:

"Pono Solon Low ir jo pasekėjų neatsakomingi kaltinimai parlamente kas liečia tariamą komunistinę infiltraciją Kanados Broadcasting Korporacijon nėra netikėti, nei jaudinanti, atsižvelgiant į jų šaltinį. Kas, tačiau, kelia nerimą, tai netikęs būdas, kuriuomi įeigų ministras McCann atsakė į Social Credit užsipuolimą.

"Ponas Low spyrėsi, kad CBC knibždėte knibžda komunistai ir subversivistai ir ragino vyriausybę geriau kontroliuoti programų turinį ateityje. Jis parėmė savo kaltinimus su dviejų valandų programa — kurios jis negirdėjo — perstatančią gyvenimą Amerikos darbininkų kankinio ir ankstyvesnes jų kovas už teisę organizuotis.

"Dr. McCann, kuris raportuoja parlamentui už CBC, silpnai apgailestavo už pastatymą, sakė, kad tai buvo klaida ir prižadėjo, kad vyriausybė žiūrės, kad tokios klaidos nepasikartotų. Tada jis padarė sekančią kvailą pastabą:

'Matomai yr akomunistų visur ir jie infiltruoja į vyriausybės organizacijas, kaip ir į industrijos vietas'.

"Su tokiu paviršutinišku ir nepritaikomu nesąmonės šmotu, jis pasitraukė iš debatų. Neigi bent vienas iš liberalų jugernauto, kuriam jis priklauso, nepakilo pataisymui jo aiškaus iškreipimo klausimo. Ar yra komunistų CBC personale, yra visai kitas klausimas.

"Dr. McCann turėjo ginti, visų pirma, CBC teisę duoti programas tokiais klausimais, kokiais ji nori, be valdžios kontrolės varžymų. Principas, kuri pagal jo povyzdį valdžia seks ateityje, gali privesti tiktai prie pažeminimo CBC ir žodžio laisvės principų. Vienintelių Korporacijos varžtu turi būti visuomenės opinija.

"Pasakius tai, ministro sekančiu — ir dar svarbesniu — uždaviniu buvo atsakyti į socialkreditorių sudulkėjusį galvojimą apie komunizmą. Šioj šalyj neuždrausta būti komunistu, nors ponas Low matomai mano kitaip. Dr. McCann atsakymas nebūtų buvęs gynimas komunizmo, bet gynimas teisės bile asmens šioj šalyj pasirinkti tokius politinius įsitikinimus, kokie jam patinka. Ta teisė yra viena iš bulvarkų mūsų demokratinės sistemos, vienas iš dalykų, kuris daro ją skirtinga nuo komunizmo. Pražudyti ją reikštų paimėgdžioti tą pačią totalitarinę sistemą, kurios mes norime išvengti.

"Kas liečia skleidimą komunistinės propagandos, didžiausiais instrumentais yra Kanados laikraščiai. Diena iš dienos šis laikraštis ir jo bendralaikiai spausdina ištisus pareiškimus ponų Chruščiovų, Bulganinų, Šepilovų, Buckų, Salsbergų ir kitų. Ar mes turėtume atsisakyti duoti vietos jiems, kad apsaugojus Kanados žmones? Argi kanadiečiai taip jau nepasitenkinę demokratija, kad permatoma propaganda patrauktų juos į komunistų pusę?

"Mes nemanome. Priešingai, kanadiečiai išrodo pasitenkinę demokratija, jie pavojingai švelnūs su jos funkcijomis. Ne tik propaganda, bet ir įvykiai nesujudina jų. Kitaip, tai jie būtų viešai šaukę dėl to fakto, kad Ta-

(Nukelta ant 9 puslp.)

Montrealo Žinios

Žmogžudys Pagautas, Paleistas ir Vėl Areštuotas

Laurentian kalnuose, St. Agathe miestelyje, rugpiūčio 7 d. naktį mirtinai peršautas policijos kapitonas E. Chalifoux. Tragedija įvyko, kuomet kapitonas užtiko naktį gatvėje du vagišiu vagiant likerį iš automobiliaus (station wagon). Po tragedijos, miesto ir provincialės policijos pareigūnai, taipgi ir savanoriai stoję miesto gyventojai, sukilo ieškodami žmogžudžių. Vienas iš jų, B. Landry, kaip vėliau paaiškėjo, apie 10 val. ryto buvo sugautas tarp daugelio kitų įtariamųjų, bet po apklausinėjimo paleistas. Tačiau po keturių dienų, rugpiūčio 11, vėl iš naujo buvo sugautas ir areštuotas jau Montreale. O jo bendrininkas Michel Benoit pats pasidavė policijai antroj dienoj po žmogžudystės.

—o—

Garsioji Plaukikė M. Bell Stos į McGill Universitetą

Pasauliniai pagarsė j u s i plaukikė Marilyn Bell, užsiregistravo ir priimta ateinančiais metais mokytis McGill universitete. Tas skaitoma didele garbe ne tik McGill universitetui, bet ir visam Montrealo miestui, kad ta gabi plaukikė su neapsakomu pasiryžimu, pasirinko čia studijuoti mokslą.

—o—

Nesusikalbėjimas Ko Tik Neatėmė Gyvybės

Arti prie Montrealo, Rosemere miestelyje, pereitą šeštadienį po pietų, 15 metų mergaitė, Joan Ansell, iškrito iš važiuojančio automobiliaus ir prisitrenkė taip, kad iš karto mažai buvo vilties, kad išliks gyva. Nors ligoninėje ištyrus nebuvo rasta jokių ženklų, kad ji būtų buvusi išprievartauta ar šiaip kokie nors piktadarybės veksmai prieš ją atlikti. Tačiau visvien buvo manyta, kad ji vairuotojo buvo išmesta iš automobiliaus. Tačiau po kelių dienų atgavus jai sąmonę ligoninėje paaiškėjo, kad ji pati sutikusi automobiliu pavažiuoti, o kada ji prašė vairuotoją sustoti, tas nesuprato ją angliškai kalbant, o jinai nesuprato ką sako francūziškai vairuotojas, todėl nusigandusi pati iššoko iš automobiliaus.

J.—

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Vindsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Dabar Mes Turime Naujai Įrengtą

Moderniškiausią Storage

dėl apsaugojimo nuo sudegimo, pavogimo, šilumos ir kandžių sugadinimo.

Prašome Visus Siųsti Savo FURCOATUS - FUTRAS Žieminius ir Vasariškus Drabužius į Mūsų Moderišką Storage.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Chruch Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

3537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

Parama Brošiūros Išlaidoms Padengti

Pastaruoju laiku brošiūros "Taikos ir Gerbūvio Klausimais" atspausdinimo išlaidų padengimui paramos gauta sekančiai:

S. Karvelis, Forest, Ont., per J. Žiulį paaukojo $1.00.

Per J. Sklenį, Port Arthur, Ont., aukojo sekančiai: J. Legas, Peter Kunchys, J. Sargautis ir F. Tumėnas po $2.00. G. Steniulis, J. Juodzevičius, J. Sklenys, J. Lasinskas, T. Stankevičius, F. Imbrasas, Matejūnas ir V. Kuril apo $1.00.

S. Menkeliūnas, Port Artur, Ont., $2.00.

J. Paltanavičius, Edmonton, Alta., per Liaudies Balsą, $1.25.

KLLD 152 kuopa, Red Lake, Ont., per Liaudies Balsą, $2.00.

Torontiečiai per Liaudies Balsą aukojo sekančiai: A. Morkis, P. Stukas, A. Galinaitis, V. Ramanauskas po $1.00. S. Kaptainis, W. Strazevičius ir M. Litviniuk po 50 c., kiti po mažiau.

A. Petronis, Hamilton, Ont., taipgi per LB, $1.00.

Čia tenka pažymėti, kad iki šiol aukų gauta nuo 114-kos to reikalo rėmėjų $101.-10. Brošiūros išlaidų padengimui dar trūksta $73.90.

Visiems aukavusiems širdingai ačiū.

Mes tikimės, kad visi gavę brošiūrą, pasistengs prisidėti prie jos išlaidų padengimo.

K.L.L.D. Centro Komitetas
P. O. Sta. C, Box 1007,
Toronto 3, Ont.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SĄJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1176 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BElair 4860

Montreal 2, P. Q., Canada

"Divorsai Prasideda Miegruimy" Sako Dr. G. W. Crane

New Yorko didlapyje "N. Y. Herald-Tribune" tilpo Dr. Crane serija straipsnių apie Amerikos žmonių šeimyniškus reikalus ir gyvenimą. Jie buvo pusėtinai įdomūs. Aštuntasis Dr. Crane straipsnis plačiai kalba apie divorsus, kaip ir kodėl jie atsiranda. Juk skaitlinės parodo, kad labai didelė Amerikos žmonių dalis yra divorsuoti. Taipgi yra faktas, kad kasmet divorsai Amerikoje dar vis daugėja.

Dr. Crane nuomone, divorsų (ištuokų) priežasčių yra daugybė. Ypatingai svarbus yra ekonominis vaidmuo. Dažnai poros pakrinka dėl to, kad vyras ir moteris politiniai bei religiniai nesusitaiko. Bet bene pati svarbiausia divorsų priežastis yra lytinė. Dr. Crane tiesiog sako, kad "divorsai paprastai prasideda miegrūmyje". Žmona visiškai gera virtuvėje (moka gerai paruošti valgius). Ji visaip kaip puiki taip vadinamame "gyvenamajame" kambaryje: moka su žmonėmis apsieiti, švariai viską užlaiko ir t.t. Bet kai prieiname prie miegrūmio ir lovos, jau visai kitokia istorija.

Gamtiški Skirtumai

Dalykas yra tame, pasak šio gydytojo, kad tarpe vyro ir moters lytiniai pojučiai yra labai skirtingi. Taip jau esą gamtos sutvarkyta. Tik gaila, girdi, kad tos tiesos daug kas, ypač iš moterų, nepajėgia suprasti, arba nenori pripažinti.

Taip yra gamtos patvarkyta, kad vyro lytiniai troškimai daug didesni ir stipresni, negu moters. Juk taip senovėje buvusi prigijusi ir išsivysčiusi daugpatystė. Tik jau mūsų laikais prieita prie išvados, kad vienpatystė yra daug geresnis ir sveikesnis "užsiėmimas". Tai svarbu atsiminti kiekvienai jaunai moteriškei. Ji turi būti "šiltesnė" ir palankesnė linkui savo vyro lytinių reikalavimų.

Skirtumas Tarp Veduslos Ir Nevedusios

Moteris esanti gamtos sutverta pirmoje vietoje **būti motina,** o tiktai antroje vietoje **meilužė.** Dar pusė bėdos, kai jinai tebėra neištekėjusi. Tada jinai daugiau dėmėsio kreipia į meiliškus pojučius. Motinystės prigimtis esti padėta į šalį. Todėl mergina, draugaudama su vaikinu, esti "šiltesnė", lytiniai jautresnė, meilesnė. Todėl tarpe jų viskas geriau sekasi. Jie mano, kad jie vienas kitą labai myli ir vienas kitu yra visaip pasitenkinę.

Bet po apsivedimo prasideda kita istorija. Dar pusė bėdos, jei tarpe jų tuojau neatsiranda šeimos. Bet štai gimė kūdikis. Moteryje motinystės pojučiai keleriopai padidėjo. Lytiniai jinai beveik visiškai "sušalo". Visas jos dėmesys dabar nukreipiamas į kūdikį. Ji pamiršta savo meilužės vaidmenį.

Vyras gi Nepasikeičia

Daugelis moterų įsivaizduoja, kad, apsivedus, viską susitvarkius, o ypač susilaukus šeimos, kaip jos, taip ir vyrai nebeturi tokių tvirtų lytinių pojučių ir troškimų, kokius jie turėjo pirmiau. Betgi taip nėra, sako Dr. Crane. Dažnai dar esti atbulai. Kaip ten bebūtų, turėjimas žmonos ir kūdikių vyrui lytinių reikalavimų nesumažina.

Ir štai nuo čia prasideda nesusipratimai. Iš sykio jie būna maži, menki. Bet jie vystosi, auga, lapoja. Vienas dalykas veda prie kito. Dažnai nei vyras, nei moteris nė nemano, jog nelaimė, jog nesantaika prasidėjo miegruimyje.

"Užsilaikyk Pagal Savo Amžių"

Dar būna ir taip: Vyras meilinasi prie savo žmonelės, bet toji susiraukusi jį subara: "Jonai, užsilaikyk pagal savo amžių!" Pritrenktas, pažemintas ir atmestas vyras eina šalin. Bet jo troškimai neduoda jam ramybės. Jis pradeda galvoti apie išeitį. Jis pradeda ieškoti nusiraminimo kitose moteryse.

Kartais, žinoma, būna ir atbulai. Kartais moteris būna "šiltesnė" už savo vyrą. Tokiame atsitikime moteris būna verčiama ieškoti pasitenkinimo kitur. Tačiau, šio gydytojo nuomone, tokių atsitikimų daug mažiau. Daugiausia divorsų prasideda su vyrų lytiniu nepasitenkinimu.

TOKIJO. — Nuo tropiškų viesulų šiaurės Japonijoj žuvo 30 žmonių.

Suezo

Kadangi dabar Suezo
nalas plačiai svarstomas,
gerai nors kiek susipaž
su kanalo istorija.

Suezo Kanalo Kompan
buvo sudaryta 1858 met
Ją sudarė francūzas inžin
rius, Ferdinand de Lesse
Francijos finansieriai d
pusę reikalingo kapit
Britanija tuo metu buvo
bai priešinga kanalo k
mui.

Chedivė, to meto Egi
valdonas, nupirko pusę k
panijos šėrų. Pinigus sk
nosi Britanijoj.

Originaliai kanalo iška
mas kainavo 19 milij
svarų sterlingų. Egiptas
vė 8 milijonus svarų ster
gų.

Pagal sutartį, Egiptas
rėjo duoti 20,000 vergų d
bininkų ir atiduoti kompa
jai žemės ruožą iš 2 kilom
rų iš abiejų pusių kana
Kompanija buvo paliuosu
nuo bent kokių taksų.
laivai, plaukią kanalu, tu
jo mokėti duokles.

Apie 20,000 egiptiečių
gų žuvo dirbdami prie ka
lo darbų.

Kilo dideli protestai Eg
te. Valdonas Chedivė t
sumažino darbininkų ska
iki 6,000. Taipgi jis atsiė
ruožą žemės prie kanal

Už tai jis buvo apkal
tas sulaužius sutartį. Na
leono III valdžia patra
teisman ir francūzų teism
uždėjo Chedivei pabaudą
3 milijonų svarų sterling

Neturėdamas pinigų
baudai užmokėti, Ched
skolinosi bankuose. Palū
nos už paskolą buvo bai
didelės, pradedant 8 proc
tais ir baigiant 28 proc
tais. Tas pastatė Egiptą
bedugnės kranto.

1875 metais Chedivė b
priverstas parduoti savo
rus britams už 4 milijo
svarų sterlingų. Taigi, 4
lijonais pigiau. Ir tik pad
gimui procentų.

1878 metais Egipto ka
netas buvo priverstas pri
ti britą finansų ministru
francūzai — francūzą vi
darbų ministru. Šie 66 p
centus Egipto pajamų
skyrė skoloms išmokėti.
kiu būdu Egipto civili
tarnautojai negalėjo ga
algų. Prasidėjo maišt
Chedivė pradėjo protestu
prieš britų ir francūzų s
valę. Pastarieji už tai nuv
tė jį ir pasodino ant so
jo sūnų.

1882 metais naujas ka
netas pasipriešino britar
Britai atsiuntė kariuome
kuri nugalėjo Egipto jėg
Tada prasidėjo Egipto o
pacija, kuri tęsėsi iki 19
metų. 1936 metais britai
tiko ištraukti savo karį
menę iš viso Egipto, o pal
ti tik Suezo kanalo srity

Suezo Istorija

Kadangi dabar Suezo kanalas plačiai svarstomas, bus gerai nors kiek susipažinti su kanalo istorija.

Suezo Kanalo Kompanija buvo sudaryta 1858 metais. Ją sudarė francūzas inžinierius, Ferdinand de Lesseps. Francijos finansieriai davė pusę reikalingo kapitalo. Britanija tuo metu buvo labai priešinga kanalo kasimui.

Chedivė, to meto Egipto valdonas, nupirko pusę kompanijos šėrų. Pinigus skolinosi Britanijoj.

Originaliai kanalo iškasimas kainavo 19 milijonų svarų sterlingų. Egiptas davė 8 milijonus varų sterlingų.

Pagal sutartį, Egiptas turėjo duoti 20,000 vergų darbininkų ir atiduoti kompanijai žemės ruožą iš 2 kilometrų iš abiejų pusių kanalo. Kompanija buvo paliuosuota nuo bent kokių taksų. Visi laivai, plaukią kanalu, turėjo mokėti duokles.

Apie 20,000 egiptiečių vergų žuvo dirbdami prie kanalo darbų.

Kilo dideli protestai Egipte. Valdonas Chedivė tada sumažino darbininkų skaičių iki 6,000. Taipgi jis atsiėmė ruožą žemės prie kanalo.

Už tai jis buvo apkaltintas sulaužjus sutartį. Napoleono III valdžia patraukė teisman ir francūzų teismas uždėjo Chedivei pabaudą iš 3 milijonų svarų sterlingų.

Neturėdamas pinigų pabaudai užmokėti, Chedivė skolinosi bankuose. Palūkanos už paskolą buvo baisiai didelės, pradedant 8 procentais ir baigiant 28 procentais. Tas pastatė Egiptą ant bedugnės kranto.

1875 metais Chedivė buvo priverstas parduoti savo šėrus britams už 4 milijonus svarų sterlingų. Taigi, 4 milijonais pigiau. Ir tik padengimui procentų.

1878 metais Egipto kabinetas buvo priverstas priimti britą finansų ministru, o francūzai — francūzą viešų darbų ministru. Šie 66 procentus Egipto pajamų paskyrė skoloms išmokėti. Tokiu būdu Egipto civiliniai tarnautojai negalėjo gauti algų. Prasidėjo maištai. Chedivė pradėjo protestuoti prieš britų ir francūzų sauvalę. Pastarieji už tai nuvertė jį ir pasodino ant sosto jo sūnų.

1882 metais naujas kabinetas pasipriešino britams. Britai atsiuntė kariuomenę, kuri nugalėjo Egipto jėgas. Tada prasidėjo Egipto okupacija, kuri tęsėsi iki 1936 metų. 1936 metais britai sutiko ištraukti savo kariuomenę iš viso Egipto, o palikti tik Suezo kanalo srityje. Pagal sutartį, turėjo būti ne daugiau 10,000, bet faktinai buvo laikoma 10 kartų daugiau. Egiptas turėjo padengti kariuomenės išlaikymo išlaidas.

Britai nusistatė patvarkyti Egipto ekonomiją taip, kad Egiptas daugiausia augintų medvilnę, kurios reikia britų tekstilės įmonėms, o maistą pirktųsi Britanijoj.

Gelžkelius, kelius ir tiltus pastatė britai Egipto pinigais. Tas buvo daroma tikslu palengvinti britams išnaudoti turtingas sritis.

Egipto kareiviai buvo panaudoti užkariavimui Sudano. Išlaidas padengė Egiptas. Tada Sudanas, egiptiečių pinigais, buvo vystomas kaip rinka britų prekėms.

To pasekoje, apšvieta Egipte labai susmuko. Daug mokyklų buvo uždaryta. Mokyklose nebuvo mokinama nei arabų, nei Egipto istorija. Dauguma mokytojų sudarė anglai. Egiptėnų kalba buvo laikoma taip žemai, kad lordas Cromer, britų agentas Egipte per 24 metus, nerado reikalo išmokti nors vieną žodį egiptėnų kalbos.

1950 metais kanalas davė pelno 15 milijonų svarų sterlingų. Bet darbininkai, kurie dirbo prie kanalo, gyveno baisiame skurde. Didžiuma buvo beraščiai, gyveno molinėse būdose, dirbo po 10 valandų į dieną, gaudami 26 svarus sterlingų per metus. Tuo tarpu vidutiniška banko vedėjo alga buvo 3,000 svarų sterlingų per metus.

1949 metais kompanija sutiko duoti Egiptui 7 procentus kanalo pelno. Ir tai tik po didelio spaudimo.

Tad visai nedyvai, kad Egipte valdžia ir žmonės nebenori nieko bendra turėti su britais ir francūzais kanalo reikalu.

Aliejus, Aliejus...

Londone kalbama apie Suezo kanalą, bet visi kalbėtojai galvoja apie aliejų. Kad taip yra, tai pamatysime iš faktų.

Milwaukee Journal iškelia viršun sekančius faktus:

Jungtinių Valstijų aliejaus rezervai sudaro 30 bilijonų bačkų. Kitos "laisvojo pasaulio" šalys turi 40 bilijonų bačkų. Tuo tarpu Persijos įlankos apylinkėje yra 230 bilijonų bačkų.

Jungtinėse Valstijose yra 40,000 šulinių, kurie vidutiniškai duoda po 600 galionų į dieną. Persijos įlankos srityje yra 2,000 šulinių, bet jie duoda po 30,000 galionų į dieną. Sakoma, kad galėtų duoti po 250,000 galionų į dieną.

Imperialistinės valstybės bijo, kad jeigu Egiptas nacionalizuos kanalą, tai kiti arabiški kraštai užsimanys nacionalizuoti aliejaus šulinius. Tada būtų galas imperializmo viešpatavimui arabų šalyse.

KAIP LAISVĖ ŽŪSTA

(Perkelta nuo 7 puslp.)

rybų Sąjunga pralenkia Vakarus gamyboj inžinierių, mokslininkų ir technikų, kai mūsų valdžia atsisako kreipti bent kokią atydą į šį svarbų trūkumą mūsų tautiniame vystymesi ir saugumo programoj.

"Žmones nukreipia linkui komunizmo ne tiek propaganda, kiek jų pačių vadovybės trūkumai, jų valdžių nepasisekimai. Šie trūkumai buvo pavaizduoti labai puikiai Dr. McCann susikūprinusio atsitraukimo nuo Social Credit kaltinimų; kaip kad labai dažnai atsitinka, menkas pasiaiškinimas buvo vietoj tvirtos kalbos. Taip tai demokratija byra".

TORONTO. — Toronto priemiestyje Scarboro namų statytojai atkasė senoviškus kapus, kur indijonai laidodavo savo mirusius. Spėjama, kad gali būti tenai palaidota apie 1,000 asmenų.

Kapai gali būti mažiausia 250 metų senumo.

Priemiesčio valdyba nori priversti namų statytojus padaryti toj vietoj parką.

Petro Bepirščio Bičių

Šviežias Medus

Galima gauti pasipirkti Toronte:

A. A. Kuktų krautuvėje, 847 College St.

ir

Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.

DOMĖS!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiųsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykit, telefonuokit ar užeikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit

VALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139 Toronto

$10.00 JUMS

Jeigu mes leisim Jūsų aliejaus tankai ištuštėti

Sowinski Fuel Oils

225 OSSINGTON AVE. LE. 5-5120

Pardavimas ir Aptarnavimas

Aliejaus Degintuvų ir Pečių

Odos ODOS Odos

Priežastis, kad tiek daug jūsų tautiečių perka odas pas mus, yra ta, kad pas mus pigiausios kainos ir mes turime visokių rūšių odų dėl batų ir pusbačių.

Visi reikmenys dėl aukštų batų $10.

Užsakant naudokite Money Orderius

ENCHIN LEATHER SUPPLIES LTD.

466 Bathurst St., Toronto (Į pietus nuo College St.)

Šeštadienį atdara visą dieną.

Norėdami pirkti geriausius baldus ar elektrines reikmenas, matykit Bill Paulauską pas

Blustein's Furniture

531 Queen St. W. Toronto

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

Ukrainska Knyha

1162 Dundas St. W., Toronto, Ont.

Yra vienintelė tos rūšies kompanija Kanadoje, kuri turi Tarybų Sąjungos išduotą specialų leidimą.

Priimam persiuntimui gatavai paruoštus siuntinius iš dėvėtų ar naujų drabužių, medžiagų, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Dėkite savo naudotus, ar bile kur nusipirktus. Taipgi galite atsiųsti mums persiuntimui siuntinius ir iš kitų vietų, iš kitų miestų.

Persiunčiame siuntinius tiesiai į Tarybų Sąjungą ir todėl jie nueina greičiausiai, be jokių sutrukdymų.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų kontorą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Visi siuntiniai apdrausti

Siuntinių galima siųsti kiek norite. Kada supakuotas neturi būti sunkesnis kaip 20 svarų

Naudotų drabužių dezinfekavimą galima pavesti mūsų kontorai

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba

Atdara kasdieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

(Įskaitant šeštadienius)

Telefonas: LE. 2-8928

A. BALTRŪNAS

Dainavos Pavasaris

(Tąsa)

Pamokos slinko lėtai, kaip dar niekad. Vaikai, rodės, nebesuprato pačių paprasčiausių dalykų. Norkūnas širdo, nervinosi. Paskutinioji pamoka turėjo būti kūno kultūra, — jis nuvedė mokinius iki piliakalnio ir vienas sugrįžo namo. Bet ir kambarėlyje nerado sau vietos.

"Gal nuėjus kur pataisyti sveikatos? — niūriai galvojo jis, žiūrėdamas į kaimą pro mažytį stiklo plyšelį apšalusiame lange.

Pagalvojus apie naminę, jį nupurtė pasibiaurėjimas. Bet ir taip buvo negeriau. Tik pas ką? Ančiulį? Labai jau šleikštu klausytis davatkiškų senio melodijų! Pas Šilinį?..

Norkūnas užrakino kambarėlį ir, įsidėjęs kišenėn raktą, išėjo.

Iš vakaro mokyklos sargienė dar stebėjosi, kodėl taip ilgai neužsižiebia lempelė mokytojo lange. Bet langai taip ir liko aptemę. Sunkūs, nelygūs Norkūno žingsniai pasigirdo tik apie pusiaunaktį...

Po to tris dienas Antanas niekur neišėjo iš savo kambario. Baigęs pamokas, jis sėdėjo prie rašomųjų darbų, skaitė. Bet maudulys nuo to nesumažėjo. Lindo į galvą vis niūresnės mintys. Norkūnas pamesdavo darbą, žingsniuodavo sunėręs ant nugaros rankas skersai ir išilgai kambarėlį, atsiguldavo aukštielninkas lovoje ir, įbedęs žvilgsnį į lubas, galvodavo, galvodavo...

Būna, kada prisiminimai, lyg šviesus sapnas, nukelia į praeitį, ir žmogus dar kartą pergyvena patirtą džiaugsmą. Ausyse tarsi gyvi suskamba šiaip jau pamiršti pokalbiai, iškyla artimi veidai. Ir gaila, kada tokių prisiminimų banga atslūgsta, versdama vėl pasijusti kasdienėje aplinkoje. Bet būna ir tokių valandų žmogaus gyvenime, kada patys šviesiausi prisiminimai tiktai dar labiau sudrumsčia sielą ir, nelyginant aštriabriaunės krištolo šukės, skaudžiai raižo širdį.

Viskas, kas praeityje buvo vienaip ar kitaip susiję su Ane, dabar negailestingai priminė Norkūnui jos mirtį. Kad ir kaip stengėsi mokytojas nukreipti mintis į šalį, jos atkakliai ir be pertraukos atakavo sąmonę, pakišdamos vieną po kito vaizdus.

"Šalta?" — žiūrėdamas į lūbas, Norkūnas tarsi girdi savo balsą.

"Ne..." — atsiliepia ji, nuleidusi galvą.

"Sakyk, Ane..."

Jos siluetas priartėja prie lango. Prisiglaudusi kakta prie šalto stiklo:

"Graudu, kad jūs toks geras ir kad... mokytojas..."

Subraška nuo staigaus judesio lova. Norkūnas, atplėšęs žvilgsnį nuo lubų, ranka perbraukia kaktą, akis, veidą, tarsi norėdamas kartu nušluostyti sunkias mintis. Nukreipia akis į langą. Lauke, matyt, šalta: lango stiklai užgurgėję ledu, o sidabriniai apšaluonys kažkuo primena eglių šakas.

... Stovėjo jie skirpstyne. Po tankiai susipynusias šakas nardo paukštukai — didesni ir visai mažuliukai.

"Ane!.." — jausdamas jos šiltą ranką savojoje, ilgai žiūri į jos pablyškusį veidą su mažyčiais nuoraudžio obuoliukais skruostuose.

"Pasenau aš, Antanai, — nusišypsojo ji. Akyse sužvilga besitvenkiančios ašaros. — Ir kasas nukirpo. Ten, Graal-Miurice. Perukų dirbėjui pardavė..."

Mokytojas atsikėlė, perėjo kelis kartus kambarį. Buvo girdėti, kaip sargienės klumpės nutapsėjo kiemu. Sugirgždėjo sukamas šulinio velenas, žvangėdamas nugarmėjo gilyn kibiras. Antanas vėl atsisėdo prie stalo, paėmė nebaigtą taisyti rašomąjį darbą. Iš braižo jis pažįsta savo mokinius ir neskaitęs galėtų įvertinti diktantą. Raudonas pieštuko smaigalys, neliesdamas popieriaus, perbėgo viena po kitos eilutes. Staiga sustojo, įbrėžė aiškiai matomą "g" toje vietoje, kur vaikiška ranka buvo parašiusi "dektukas", ir vėl slinko toliau.

"O kur mes pastatysime spintą? Čia, tarp durų ir krosnies? Gal geriau... Antanai, sakyk, kur?.."

Norkūnas papurtė galvą, stengėsi nepaleisti iš akių vaikiška ranka surašytos eilutės.

"Tu, mokytojau, žmogus geras, ale balšavikas... — įkyriai kartoja Kasiulis. — Tave vis tiek Drižas užmuš..."

Paėmęs delnais smilkinius, Antanas atsiduso, girkštelėjo dantimis. Niršdamas pats ant savo neklusnių minčių, jis nepajuto, kaip ir vėl ėmė galvoti: "O kodėl, būtent, Drižas? Todėl, kad jis čia?.. Vadinasi, jis ir Anę..."

Buvo šeštadienio vakaras. Mokytojas numetė nebaigtą taisyti sąsiuvinį, užsivilko paltą. Verdamas kambario duris, jis dar kartą neryžtingai stabtelėjo, abejojo, bet paskui numojo ranka ir pamažu nukaukšėjo laiptais žemyn. Išėjęs pro kiemo vartelius, Norkūnas paspartino žingsnius ir patraukė tiesiai į kaimą.

Taip prasidėjo ilgas, daugiadienis gėrimas...

—o—

Agitpunkto vedėjo pareigas Almonė prisiėmė be ypatingesnio džiaugsmo, netgi šaltai. Tačiau širdies gilumoje jai parodytas pasitikėjimas ją vis tiek džiugino. Iš laikraščių Pakalnytė žinojo, kad miestuose agitaciniai punktai įrengti gražiai. Ten vakarais groja radijas, šviesu, jauku, renkasi žmonės. Sekmadieniais organizuojami susitikimai su kandidatais, ruošiamos paskaitos ir net ištisi koncertai. Bet Rivašiūnuose nebuvo nei agitatorių, nei rinkiminių sąrašų, nei, pagaliau, paties agitpunkto. Tik ant Almonės klasės durų kabėjo dviem segtukais prikabintas kartono gabalas, kuriame trečiaskyris Liubartoniu k a s, krapštęsis prie užrašo pusę dienos, raudonai mėlynu pieštuku nupiešė ąžuolo lapus, kviečio varpą ir didelėmis raidėmis užrašė: "AGITPUNKTAS".

Norkūnas buvo paskirtas apylinkės rinkiminės komisijos pirmininku, Šilinis — pavaduotoju. Tačiau ir jie nieko geresnio sugalvoti negalėjo: laisvo kambario mokykloje nebuvo, o sukelti mokinius į vieną klasę arba dirbti dviem pamainomis — nebuvo prasmės.

— Negi jūs manot, kad vaikščios čia kas į tą punktą? — senu įpratimu glostydamas ūsus, patraukė pečiais Šilinis. — Kai jau visai arti bus rinkimai, tada gal dar...

Almonė vis tiek po pamokų su būreliu savo klasės mergaičių nuklampojo į užpustytas Pakiršnio pelkes, iš po sniego pririnko kelias pintines bruknienojų, pataisų, šiaip taip papuošė klasę, iškabino plakatus. Bet tai buvo ir viskas, ką ji galėjo padaryti viena arba su savo mokiniais. Norkūnas, kažkokiu reikalu užsukęs į klasę, nužvelgė ant vilnonių siūlų sukabintas žalumynų girliandas, nusišypsojo. Mokytoja nujautė, kad tuo metu galėjo pagalvoti Antanas: nuo tų žolių niekam nebuvo nei nei geriau, nei blogiau...

— Tu, rodos, ruošei kažkokią programą?.. — pasiteiravo jis Almonės po pamokų.

Keistas pradžioje mokytojai Pakalnytei pasirodė jo klausimas: kartu jie buvo sutarę rengti mokykloje Naujųjų Metų vakarą, kartu aptarė meninę dalį. Almonė buvo pradėjusi su mažosiomis mergaitėmis repetuoti "Drugelių valsą" ir dar kelis kitus plastinius šokius. Tuo metu žuvo Anė. Viskas iširo, užsimiršo.

— Tu kalbi apie Naujametinį vakarą?

Norkūnas nieka neatsakė, tiktai nusuko žvilgsnį į šoną. Almonė pati susigriebė, kad be reikalo palietė skaudžią vietą ir kaip tik todėl, stengdamasi užpildyti nejaukią tylą, ėmė kalbėti greitai, nenuosekliai:

— Repetavau "Drugelį". Ir dar vieną šokį. Atsimeni, seminarijoje per išleistuves šoko pirmakursės?.. Jeigu būtų paskaita, mes paruoštumėm programą. Kalbi apie rinkėjų susirinkimą?

Norkūnas tylėdamas linktelėjo galvą.

Sekančią dieną mokytoja po pamokų pasiliko mažąsias mergaites ir vėl ėmė kartoti jau pamirštus šokius, o deklamuotojams paskirstė eilėraščius. Tačiau paskaitos klausimas taip ir liko atviras. Norkūnas aiškiai nepasakė, kad pats paruoš. O gal jis galvojo, kad Almonė ruošis?.. Mokytoja vis nenutaikė progos apie tai pakalbėti su Antanu: arba ji pamiršdavo, arba jis būdavo aiškiai pagiringas, suirzęs, ir nejauku buvo į jį kreiptis.

Almonė matė, o dar labiau širdimi jautė, kad su Norkūnu negerai: po nuolatinių išgertuvių jis vaikščiojo tarsi žemę pardavęs pageltusiu veidu, išbrinkusiais paakiais, niūrus lyg debesis.

Netikėtai jai kilo mintis imti ir, ne puse žodžio neužsiminus apie tai Norkūnui, pačiai paruošti paskaitą. Almonė niekada nieko panašaus nebuvo dariusi, ir net mokytojų seminarijoje, nors priklausė keliems dalykiniams būreliams, vos vieną kartą teskaitė referatą. Tai galėjo būti maloni staigmena Norkūnui: tegul negalvoja, kad visuomeninis darbas jai svetimas, kad ji nemoka ar nenori jo dirbti...

Bet Almonės entuziazmas, kaip staiga atsirado, taip greitai ėmė ir blėsti. Ji susidarė pranešimo planą ir ėmė laikraščiuose ieškoti medžiagos. Pirmoji pranešimo dalis turėjo būti skirta tarptautinei apžvalgai. Mokytoja Pakalnytė vartė laikraščius, skaitė ir pasibraukinėjo TASS'o pranešimus, darė iškarpas. Juo toliau, tuo didesnė painiava radosi jos konspekte. Laikraščiai plačias ataskaitas spausdino iš karinių nusikaltėlių proceso Niurnberge ir tuo pat metu komentavo fašistuojančių elementų demonstracijas Haid Parke. Greta pranešimų iš Suvienytųjų Nacijų Organizacijos Generalinės Asemblėjos pirmosios sesijos, šliejosi žinutės apie terorą Graikijoje ir Amerikos senatorių piktus išpuolius prieš Tarybų Sąjungą...

Anksčiau Almonė tik prabėgomis apžvelgdavo laikraščius. Dabar reikėjo įsiskaityti į kiekvieną žinutę, apgalvoti. Mokytoja surašė viską iš eilės, tačiau apibendrinti įvykių nesiryžo.

"Kam tai? — pagaliau nutarė ji. — Kaip kas nori, taip tegul aiškinasi... Iš kur man, pagaliau, žinoti: kurie geri, o kurie ne".

Apžvalga išėjo pabrėžtinai objektyvesnė. Kada Almonė nunešė savo darbą parodyti Norkūnui, šis atidžiai perskaitė jį nuo pradžios ligi galo, gūžtelėjo pečiais.

— Bet dviejų tiesų nėra, Almone? Arba mes teisūs, arba jie... — Jis klausiamai pažvelgė į mokytoją, šyptelėjo. — Yra toks priežodis: gaila sūrio, gaila žento... Nepyk, bet taip jau yra, kad gyvenime reikia vieną pasirinkti. Arba, arba...

Nuleidusi galvą, ji nagu braižė stalo briauną. Atrodė prislėgta, sutrikusi. Mokytoja Pakalnytė ir pati suprato, kad ne toks pranešimas reikalingas valstiečiams, gailėjosi, kam iš viso parodė jį Norkūnui. Tačiau kitaip rašyti jai būtų buvę sunku. Įrodinėti, aiškinti kitiems, kas jai pačiai buvo neaišku, Almonei atrodė mažų mažiausia nesąžininga. Taip ji ir paaiškino vedėjui.

— O laukti, kada nusileidusi iš dangaus šventoji dvasia įkvėps aiškesnį požiūrį į gyvenimą? Laukti ir tuo pat metu auklėti vaikus tarybinėje mokykloje?.. — Norkūnas ironiškai šyptelėjo, nepastebėdamas nei savo netakto, nei mokytojos savijautos.

Replika kaip strėlė smigo į taikinį. Almonė išraudo, aukščiau pakėlė galvą. Jos akyse buvo ir nuoskauda, ir pyktis.

— Iš tavęs sąžiningumo pasimokysiu, — ištarė ji karčiai. — Nepakartojamas auklėjimo pavyzdys, kai... šventoji dvasia iš burnos nenustoja dvelkus...

Almonė galvojo, kad Norkūnas pasakys ką nors labai pikto arba trenks duris ir išeis. Tačiau jis nepadarė nei vieno, nei antro. Tiktai nežymiai virptelėjo prikąsti raumenų kauburėliai. Paskui jis atsistojo ir, tarsi nieko nebūtų įvykę, ištarė:

— Pranešimą padarysiu. O visa kita — ruošk...

Šešetadienį, baigiantis pamokoms, mokytoja Pakalnytė pasitelkė vyresniųjų skyrių berniukus, kad šie išneštų į prieangėlį iš klasės suolus ir dar kartą priminė visiems vaikams, jog ryt įvyks vakaras rinkėjams. Į jį kviečiami mokinių tėvai, kaimynai, vyresnieji broliai, seserys — visi, kurie tik turi rinkimų teisę. Kartu su sargiene jos švariai iššlavė klasę, išvalė lempų stiklus. Almonė dar nubėgo į apylinkės tarybą pasiskolinti dviejų lempų.

— Tik jau pasaugok stiklus, mokytoja, — išlydėdamas paprašė Šilinis. — Toks

daiktas, su žibur
nerasi...

— Kaip savo akį
rino mokytoja. —
jūs, pirmininke, an
eikit. Nenusivėlink

Šilinis, stovėdam
lėse, dar kažką s
din, bet mokytoja
girdėjo: atsargiai
kainuojamą turtą
rankose lempas, g
kaip rytoj pavyks

Kai sekmadienį,
kai prieš pietus,
atėjo į mokyklą s
kelis nebaigtus si
drabužėlius, kieme
belaukiančias dvi

— O jūs kodėl
ti? —nustebo mok
Kada mes sutarėm
Ketvirtą?

— Ketvirtą... —
no mažiulės ir, n
mos viena kitą, ėm
ti, kad į vakarą ne
Vaicekauskienės O
pati, kuri šoka mėl
gelį.

— O kas jai yra
rūpino Almonė. —

— Ne... Sėdi na
da, — gūščiodama
paaiškino pirmoji

— Mama jos ne
— pridūrė kita ir
klausiančiom akim
į sutrikusią mokyto

Almonė liepė m
palaukti. Užėjusi p
nę, ji parašė Onutė
laišką, kad mergai
tinai dabar reikali
negalinti gi taip
mokyti šokio kitos.
ji, mokytoja, nuste
dėl motina taip st
galvojusi: juk ank
prieštaravusi, kad
lyvautų programoj

Mergaitės, gavus
kas laišką, kaip ž
nustriksėjo apsnig
galukaimę, kur bu
Vaicekauskienės pi

"Prasideda... —
liu pagalvojo Almo
ma iš spintos šlama
pieriaus suknules,
sparnus, aukštas
kepures su dideliais
viršūnėse. — Jeigu
tės neleistų motina,
šokiai ir deklam
Na, nieko, kaip no

Tvarkydama pa
suknutę, Almonė vė
smulkius vaikų
mokyklos prieangėl
tu su šaltu garų ka
klasę įlalėjo būrys
čių. Tarp jų buvo
kauskienės Onutė.
ja iš karto atsid
viau. Netrukus ta
pasirodė su armo
Kaušpėdų Povilas,
tas anksčiau, kad šo
lėtų parepetuoti su
Almonės nuotaika
pasitaisė. Žvali ir g
pliaukšėjo delnais,
ženklą pradėti arba
ti šokį, juokaudama
kančių mergaičių ju

Kitame klasės g
bruzdesys, sukiker

daiktas, su žiburiu paskui nerasi...

— Kaip savo akį! — užtikrino mokytoja. — Tiktai jūs, pirmininke, anksčiau ateikit. Nenusivėlinkit!..

Šilinis, stovėdamas gonkelėse, dar kažką sakė įkandin, bet mokytoja jau nebegirdėjo: atsargiai, lyg neįkainuojamą turtą ji nešė rankose lempas, galvodama, kaip rytoj pavyks vakaras.

Kai sekmadienį, dar gerokai prieš pietus, Pakalnytė atėjo į mokyklą sutvarkyti kelis nebaigtus siūti šokėjų drabužėlius, kieme jau rado belaukiančias dvi mergaites.

— O jūs kodėl taip anksti? —nustebo mokytoja. — Kada mes sutarėm rinktis? Ketvirtą?

— Ketvirtą... — patvirtino mažiulės ir, nutraukdamos viena kitą, ėmė pasakoti, kad į vakarą neateisianti Vaicekauskienės Onutė. Ta pati, kuri šoka mėlynąjį drugelį.

— O kas jai yra? — susirūpino Almonė. — Apsirgo?

— Ne..: Sėdi namie, rauda. — gūščiodama pečiais, paaiškino pirmoji mergaitė.

— Mama jos neleidžia... — pridūrė kita ir didelėm klausiančiom akim pažvelgė į sutrikusią mokytoją.

Almonė liepė mergaitėms palaukti. Užėjusi pas sargienę, ji parašė Onutės motinai laišką, kad mergaitė jai būtinai dabar reikalinga, nes negalinti gi taip greitai išmokyti šokio kitos. Ir iš viso ji, mokytoja, nustebusi, kodėl motina taip staiga apsigalvojusi: juk anksčiau neprieštaravusi, kad duktė dalyvautų programoje?

Mergaitės, gavusios į rankas laišką, kaip žvirbliukai nustriksėjo apsnigtu taku į galukaimę, kur buvo našlės Vaicekauskienės pirkia.

"Prasideda... — su kartėliu pagalvojo Almonė, imdama iš spintos šlamančias popieriaus suknules, drugelių sparnus, aukštas nykštukų kepures su dideliais spurgais viršūnėse. — Jeigu mergaitės neleistų motina, beliks du šokiai ir deklamacijos... Na, nieko, kaip nors..."

Tvarkydama paskutinę suknutę, Almonė vėl išgirdo smulkius vaikų žingsnius mokyklos prieangėlyje. Kartu su šaltu garų kamuoliu į klasę įlalėjo būrys mergaičių. Tarp jų buvo ir Vaicekauskienės Onutė. Mokytoja iš karto atsiduso lengviau. Netrukus tarpduryje pasirodė su armonika ir Kaušpėdų Povilas, užprašytas anksčiau, kad šokėjos galėtų parepetuoti su muzika. Almonės nuotaika visiškai pasitaisė. Žvali ir gyva ji vėl pliaukšėjo delnais, duodama ženklą pradėti arba nutraukti šokį, juokaudama taisė šokančių mergaičių judesius.

Kitame klasės gale kilo bruzdesys, sukikeno berniūkščiai. Mokytoja atsigręžė, pasiryžusi juos subarti, bet nejučiomis ir jos veidu perbėgo šypsena. Pirmaskyris Geniukas, tas pats, su kuriuo ji paprastai eidavo po pamokų iš mokyklos namo, dabar visą veidą buvo išsimurzinęs klijais ir bandė dar išmurzinti kitus.

— Geniuk, eikš čia, — apsimetusi supykusia, griežtu balsu ji pasišaukė vaiką. — Kas tau leido liesti klijus?

Geniukas tylėjo.

— Nereikia man tokio nykštuko. Nusiimk kepurę ir gali eiti namo!..

Vaikas dar labiau panarino galvą, virptelėjo siaura lūpikė.

— Nebeišdykausi? Būsi geras? — jau visai nebepiktai paklausė Almonė.

— Būsiu...

— Na, gerai. Sėsk prie muzikanto ir sėdėk ramiai. O aš žiūrėsiu visą laiką, ką tu veiki.

Geniukas staiga vėl pralinksmėjo ir pasistriksėdamas nubėgo prie Kaušpėdų Povilo.

Pamažu į klasę ėmė smelktis vakaro prietema.

Nusileidęs į apačią, Norkūnas pasisveikino su mokytoja, Kaušpėdų Povilu, pažiūrėjo į šokančius vaikus, vėl sugrįžo į kambarį.

— Trys, keturi! — paskutinį kartą duodama ženklą pradėti "Drugelių valsą", Almonė jau susirūpinusi pažvelgė į langus.

Žmonių nebuvo matyti nei mokyklos kieme, nei kaimo kelelyje...

Uždegė lempas. Deklamuotojai, kiekvienas susiradęs sau nuošalesnį kampą, garsiai kartojo eiles. Tarpduryje pasirodė kiškinė Budreikų Stepuko kepurė. Atėjo Dundzienė su vyresniąja mergaite. Bet po to ir vėl ilgai nesugirgždėjo išorinės mokyklos durys. Tik retkarčiais virš klasės sudunksėdavo neramiai vaikščiojančio po savo kambarėlį Norkūno žingsniai...

Neramus Almonės laukimas paveikė, matyt, ir vaikus.

— Tamsta mokytoja, o jeigu nesusirinks? — besiglaustydamos šlamančiais popieriniais sparniukais prie Pakalnytės, nedrąsiai klausinėjo mergaitės. — Kas tada?..

Almonė, vis dar slėpdama nuo vaikų savo nerimą, nejučiomis gniaužė rankose nosinaitę.

— Kaip nesusirinks? Susirinks!.. — ji suglostė Lukošiūnų Julytės pašiurpusius plaukus, tvirčiau užrišo ant trumpos kasytės galo kabaravusį žalią kaspiną. — Ir tavo tėveliai ateis, ir Onutės, ir visų kitų... Juk taip, mergaitės?

— Kad tėtei koją skauda. Batas miške kulną labai nutrynė...

Mokytoja klausiamai pažvelgė į kitus vaikus.

— Mūsų avies apsieriuojant laukia. Negali šiandien.

— Pačiai liepė greitai pareiti...

— Rytoj kuls, tai laiko neturi... Irgi nenorėjo leisti.

Almonė nuleido rankas. Kaušpėdų Povilas ir Budreikų Stepukas tylėdami susižvalgė. Vaikai, nebetekę ankstesnio linksmumo, irgi susimetė pakampėse, pamažu nusiiminėjo sparniukus, dėjo atgal į spintą popierines kepures.

"Lyg susitarę visi būtų?..." — vos sulaikydama ašaras, galvojo pati sau viena Almonė.

Laiptuose girdėjosi žingsniai: kažkas ėjo pas Norkūną. Paskui jau dviese nusileido žemyn. Į klasę kartu su vedėju įėjo Šilinis. Nelinksmai apžvelgęs esančius, Norkūnas pratarė:

— Gal leisk vaikus namo...

Skaudžiai sudilgino Almonei krūtinę.

— Nebesusirinks, manai? — vis dar netikra, paklausė ji.

Ne iš karto atsakė Norkūnas. Pažvelgė jis į niūrų Šilinį, kramtantį pageltusius ūsų galus, išėmė iš kišenės sulankstytą popieriaus lapą ir, pasivedęs arčiau lempos, parodė mokytojai Pakalnytei.

— Paskaityk. Šilinis ant mokyklos vartų prisegtą rado...

Didelėmis, vienoje kitoje vietoje nuo ištirpstančios snaigės praskydusiomis raidėmis, buvo parašyta:

"Mokykloje vakaras neįvyks. Kuriems nebrangus savas kailis, tuos mes paagituosime iš kulkosvaidžio..." Toliau smulkesnis šriftas: "Norkūnui jau parinkta šaka Pakiršnio girioje. Jeigu kam labai..."

Almonė nebaigė skaityti. Apmaudas, nenupelnytos nuoskaudos jausmas susitvenkė krūtinėje. Mokytoja jautė, kad tas ciniškas grasinimas nukreiptas ir jos adresu.

Ji atsirėmė sienos ir rasotų akių žvilgsniu lydėjo vieną po kito išeinančius vaikus. Tylėjo ir Norkūnas. Šilinio pašaukta sargienė pradėjo nukabinėti lempas, užpūtinėjo jas.

— Užeiname pas mane? — Antanas, paėmęs už parankės Šilinį, karčiai šyptelėjo. — Kol dar ne ant šakos, galima... Ten tai lyg ir nebepatogu bus.

Norkūno ironijoje buvo kažkas sunkaus, slegiančio.

(Bus daugiau)

Palaikykite Tuos Biznierius, Kurie Skelbiasi LIAUDIES BALSE

Namų Savininkai

Gal Reikia Jums Pinigų

Dėl Biznio ar Asmeniškiems Reikalams?

LITHUANIAN - CANADIAN MORTGAGE CO.

duos jums grynų pinigų už antrą morgičių ant jūsų namo, nors jūs jau turite pirmą morgičių. Labai maži mokėjimai. Nereikia mokėti už sutvarkymą morgičių.

Tele.: EM. 8-1242

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LI. 46917

Tel. LE. 4-6381 Res. LE. 4-9100

JOINT REALTY LTD.

Parduodam namus, tavernus, hotelius, grosernes, mėsines, šaltų gėrimų, icecream, cigarų parduotuves, gazolino stotis, vasarnamius, visokius biznius; apdraudžiam namus, automobilius, parduodam apdraudas nuo ligos ir nelaimės.

Kreipkitės pas mūsų atstovą:

JOHN KAMICHAITIS

899 BLOOR ST. WEST TORONTO

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

Yorke Brothers

Funeral Chapel

Erdvi Koplytėlė ir Jaukūs Kambariai

2357 Bloor St. W. ROgers 7-5241

TORONTO

Elora Flower Shop

396 College St. WA. 1-5459

WA. 1-4228

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telf.: LE. 4-4175

Torontiečių Kronika

Apsivedė

Pereitą šeštadienį įvyko vestuvės J. Jančytės su P. Procher, ukrainų kilmės kanadiečiu.

J. Jančytė, draugų Jančių vyresnioji duktė, nekartą linksmino torontiečius kaip šokėja.

Vestuvės buvo didelės ir gražios.

Tą pačią dieną apsivedė T. Inčiūra su Svaraitiene.

Teko nugirsti, kad kiek anksčiau apsivedė B. Minetas su Gurkšniene.

Well, linksmiausio jiems gyvenimo.

—o—

Turėjo Operaciją

Draugė M. Paužienė, Toronto Lietuvių Moterų Kliubo pirmininkė, turėjo skaudžią operaciją. Operacija pavyko ir ji gražiai sveiksta. Kai šiuos žodžius skaitysit, ji bus jau namie.

Teko girdėti, kad Paužienės brolio Povilo žmona (londonietė) Sofija Pajuodienė ruošiasi operacijai ant tonsilų.

Reporteris

Red Lake Žinios

Lankėsi Svečiai

Paul Pawlowich, Jr., vyriausias mūsų draugo ir Liaudies Balso skaitytojo sūnus, buvo atvykęs iš Toronto dviems savaitėms atostogų. Visa šeima buvo nuvykusi į Winnipegą aplankyti dukterį ir seserį Jeannette, kuri dirba Winnipege ir turėjo šeimyninį susitikimą visą savaitę.

Jaunasis Paulius jau sugrįžo prie darbo Toronte.

L. Jasilionis buvo atvykęs iš Winnipego aplankyti savo švogerį L. Žalėną ir išbuvo visą savaitę.

Korespondentas

Padėka

Mes dėkojame iš gilumos širdies visiems, kurie dalyvavo mūsų 25 metų ženybinio gyvenimo sukaktuvėse ir prisidėjote vienokiu ar kitokiu būdu prie tų iškilmių pasekmingumo ir sutei k t ų mums didžiai vertingų dovanų. Ypatingai mes esame dėkingi šiems asmenims: Repšiams, Mickevičiams, Žizniauskams, Ragauska m s, Pajuodžiams, Byrams, Kisieliams, Lapieniams, Morkevičiams, Dabravolski a m s, Plėtams, Aleliunams, Genotui ir Užienei.

Jonas, Ona, Eddy ir Irina Ragauskai

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

Detroito lietuviai, Spaudos Pikniko ruošėjai prisiuntė nuo jų ruošto pikniko Liaudies Balso paramai $50 ir J. A. paaukojo $5.00.

Wm. Valiukas, Vancouver, prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo J. Račkausko ir J. Jakob po $1.00 aukų.

Ch. Pampalas, Hamilton, Ont., atžymėdamas savo namų perdekoravimo užbaigtuves per A. Petronį paaukojo LB paramai $5.00 ir A. Petronis papildė aukas priduodamas dar nuo savęs $1.00.

S. Karvelis, Forest, Ont., per ten apsilankiusį torontietį J. Žiulį, atsinaujino prenumeratą dviem metams ir paaukojo $12.00.

M. Deedas, Red Lake, Ont., prisiuntė ten draugų sudėtus $62.00 aukų dėl LB vasarinės paramos. Aukojo: K. Zalenas, T. Valiukonis ir M. Deedas po $12.00 (po $10 susibūrime ir po $2 ant aukų lapo); J. Balchunas $7.00 ($5 ir $2 ant blankos); M. Vidrukas ir G. Zmejauskas po $5.00; Ch. Shukstes $4.00 ($2 ir $2 ant blankos).

Atostogaujant Kanadoje būrys southbostoniečių, lankėsi Liaudies Balso raštinėje, atsinaujino prenumeratas ir paaukojo LB paramai $3.

Ona Alenskienė, Stelarton, N. S., pranešdama liūdną žinią apie mirtį jos vyro, paaukojo $2.00.

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo Mečislovo ir Juozo $2.25 aukų.

P. Stukas, Toronto, grįžęs iš Vancouverio, kur lankėsi pas savo sūnų, pateisindamas savo nedalyvavimą LB piknike, paaukojo $3.00.

P. Kunchys, Port Arthur, Ont., prisiuntė naują prenumeratą, užrašytą J. Stenulio Lietuvon.

M. Budrick, Glasgow, N. S., lankėsi LB raštinėje, atsinaujino prenumeratą ir paaukojo $1.00.

J. A. Bekampis, Avalon, N. J., per dienraštį "Laisvę", prisiuntė pas juos vasarotojų sudėtus $1.50 aukų.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

D. Grina, Detroit, Mich., $1.50;

S. Rainard, Dorchester, Mass., $1.00;

J. Karpus, Chicago, 50 c.;

J. Paltanavičius, Edmonton, Alta., $2.00;

M. Bielinis, Ottawa, $1.00.

Visiems už aukas ir pasidarbavimą, širdingai ačiū.

Administracija

SMARKIAI PLINTA PLAUKIMO "LIGA"

TORONTO. — Plaukimas per Ontario ežerą taip populiarus pasidarė, kad plaukikai vienas paskui kitą plaukia — nebegalima nei spėti pranešinėti. Šiemet jau keli perplaukė ir dar daugiau ruošiasi plaukti.

Po to, kai Marilyn Bell bandė plaukti per Juan de Fuca perplauką, ją perplaukė jau ar keturi plaukikai, jų tarpe kanadietis Clif Lusmdon.

Jūsų Grožis — Mūsų Reikalas!

Alvena's Pin Curl Shop

Cold Waves — Shampoo & Fingerwave
Manicure — Eye Brow Arch

Savininkė: Alvena Meldažytė

899 DUNDAS ST. WEST, TORONTO

Dėl susitarimų: EM. 8-8896

Už Elektrą Tik $2.51 į Mėnesį
(Flat rate)
—o—
Nereikia įmokėti
iš kalno
—o—
Daug šilto vandens su
Inglis
Elektriniu vandens
šildytuvu
—o—
10 metų garantija

Brockton Tire & Radio Company

1617 DUNDAS ST. WEST
(Brock kampas)

LE. 4-4253 — — — Toronto

Mes Dabar Parduodam

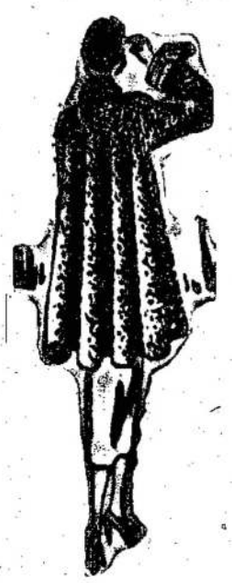

Geriausios Rūšies Futras, Žakietus, Skraistes ir Kaklerius

- Siuvam Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS
506 Queen St. West
Telefonas: EMpire 3-8884
ir
750 Yonge St.
Telefonas WAlnut 1-8971

FRANK VASS, B.A.
Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Residenc. — MI. 9352
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, tiria akių nervus, nuo kurių pasiina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktai

M. W. Kellermann
ADVOKATAS
12 Richmond St. E.
Ofiso tel. EM. 6-9591
Res. — MO. 1232
Toronto

Automobilių Radiatorių Reikalais
Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RO. - Toronto - RO. 6-1509

Taisome, valome ir patikriname visokių automobilių radiatorius

MERLE PORRITT
Nakties Telefonas: WA. 3-4237

Savininkė A. Rušėnienė